

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 22C/81/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2222203914
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Kolárik
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2024:222203914.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda v konaní pred sudcom JUDr. Andrejom Kolárikom v právnej veci žalobkyne: M. F., bydlisko: XXX XX A. XXX/X, nar.: XX. XX. XXXX, zast. IKRÉNYI & REHÁK, s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Šoltésovej 2, 811 08 Bratislava, IČO: 36 854 808, proti žalovaným: 1/ Základná škola Mateja Bela, Kláštorná 4, Šamorín, IČO: 36 086 568, sídlo: Kláštorná 995/4, 931 01 Šamorín, zast. JUDr. Ivana Hutňanová, advokátka so sídlom Krížna 17D, 811 07 Bratislava, IČO: 42 261 597, a 2/ Mesto Šamorín, IČO: 00 305 723, sídlo: Hlavná 37, 931 01 Šamorín, zast.: JUDr. Ludevít Rabay, advokát so sídlom Krížna 17D, 811 07 Bratislava, IČO: 30 794 773, o určenie porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, takto

rozhodol:

I. Žaloba sa zamietá.

II. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa, konajúca prostredníctvom zákonných zástupcov - matky P. F. F. a otca F. L., právne zastúpená vyššie uvedenou advokátskou kanceláriou, sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 28. 11. 2022 domáhala, aby súd rozsudkom (i) určil, že žalovaní porušili zásadu rovnakého zaobchádzania tým, že žalobkyňu v roku 2020 neprijali na základné vzdelávanie z dôvodu jej pôvodu ako aj jej záujmu o vyučovanie v slovenskom jazyku, (ii) uložil žalovaným povinnosť uverejniť na vlastné náklady do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku na úvodnej internetovej stránke žalovanej v 1. rade, úvodnej internetovej stránke žalovaného v 2. rade a v novinách žalovaného v 2. rade text ospravedlnenia v znení, ktoré žalobkyňa podrobne uviedla v žalobe, s tým, že text ospravedlnenia s nadpisom bude na úvodných internetových stránkach žalovaných dostupný po dobu najmenej troch mesiacov a následne bude dostupný v archíve internetových stránok žalovaných po dobu ďalších štyroch rokov, (iii) uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobkyňi do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku spoločne a nerozdielne náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5 000,- Eur, a (iv) priznal žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Žalobu odôvodnila tým, že rodičia žalobkyne dňa 16. 04. 2020 podali žiadosť o prijatie žalobkyne do prvého ročníka k žalovanej v 1. rade v školskom roku 2020/2021. Všeobecne záväzným nariadením žalovaného v 2. rade č. 5/2017 zo dňa 29. 06. 2017 bol pre prvý stupeň primárneho vzdelávania v slovenskom jazyku určený školský obvod, ktorý pre územie mesta Šamorín zahŕňa len jedinú základnú školu, a to žalovanú v 1. rade. Dňa 24. 06. 2020 žalovaná v 1. rade ako prvostupňový správny orgán podľa § 5 ods. 3 písm. a) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov („Zákon o štátnej správe v školstve“) v spojení s § 60 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) v znení neskorších predpisov („Školský zákon“) rozhodla o neprijatí žalobkyne na základné vzdelávanie do prvého ročníka v školskom

roku 2020/2021 z dôvodu vyššieho počtu zapísaných detí do prvého ročníka, ako sú kapacitné možnosti žalovanej v 1. rade („Rozhodnutie o neprijatí“). Z odôvodnenia Rozhodnutia o neprijatí vyplýva, že o kapacitných možnostiach žalovanej v 1. rade rozhodol žalovaný v 2. rade ako zriaďovateľ žalovanej v 1. rade dňa 08. 06. 2020 (najvyšší počet žiakov 110, počet tried 5). Žalovaná v 1. rade (a tým aj žalovaný v 2. rade) však už najneskôr 30. 04. 2020 vedeli, že počet podaných prihlášok (165) vysoko prevyšuje kapacitné možnosti určené žalovaným v 2. rade ako zriaďovateľom školy. Z toho až v prípade 143 žiakov sa jednalo o deti žijúce v školskom obvode, pre ktorých je žalovaná základná škola spádová.

3. V čase podania prihlášky bola žalobkyňa prihlásená na trvalý pobyt v školskom obvode žalovanej v 1. rade a dovŕšila 6. rok veku. Splnila tak všetky podmienky pre prijatie na základné vzdelávanie vo svojej spádovej škole. Rozhodnutie o neprijatí preto žalobkyňa z vyššie uvedeného dôvodu napadla v zákonnej lehote odvolaním zo dňa 29. 06. 2020, ktoré bolo žalovanej v 1. rade ako prvostupňovému správne orgánu doručené dňa 08. 07. 2020. Dňa 20. 07. 2020 žalovaný v 2. rade ako druhostupňový správny orgán a príslušný školský úrad v zmysle § 6 ods. 5 Zákona o štátnej správe v školstve v spojení s § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov („Správny poriadok“) odvolanie žalobkyne zamietol a napadnuté Rozhodnutie o neprijatí potvrdil („Rozhodnutie žalovaného 2“, spolu s Rozhodnutím o neprijatí „Rozhodnutia“). Žalovaný v 2. rade sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s argumentmi žalobkyne nijako nevysporiadal a len opakovane odkázal na prekročenie kapacitných možností školy, bez toho, aby bolo zrejmé, akým spôsobom správne orgány vyhodnocovali jednotlivé žiadosti žiakov o prijatie na základné vzdelávanie do žalovanej základnej školy a prečo došlo k neprijatiu práve žalobkyne, keďže v ňom nie sú uvedené kritériá, ktoré boli posudzované pri tom, keď sa rozhodovalo o prijatí jednotlivých detí do prvého ročníka. Z emailu zo dňa 21. 07. 2020, ktorým riaditeľka žalovanej v 1. rade sprístupnila informácie ako povinná osoba, vyplýva, že počet podaných žiadostí do prvého ročníka v školskom roku 2020/2021 bol 165, z čoho bolo 143 detí žijúcich v školskom obvode žalovanej v 1. rade, počet žiakov prijatých do 1. ročníka v šk. roku 2020/2021 bol 110, počet rozhodnutí o neprijatí do 1. ročníka u detí s trvalým pobytom mimo školského obvodu žalovanej v 1. rade bol 22. V ďalšom emaili zo dňa 22. 07. 2020 riaditeľka uviedla, že u zvyšných 33 detí (t.j. detí s bydliskom v školskom obvode žalovanej v 1. rade („spádové deti“)) malo dôjsť u 21 detí k odkladu plnenia povinnej školskej dochádzky a u 12 detí k prijatiu do prvého ročníka na inej škole. Tieto informácie od riaditeľky však boli v rozpore so skutočnosťou, keďže žalobkyňa sa medzi týmito 33 deťmi nenachádzala; nebola prijatá na žiadnej inej škole, keďže žalovaný v 2. rade a ani samotná žalovaná v 1. rade nezabezpečili žalobkyňu jej umiestnenie do inej základnej školy.

4. Odhladnuc od vyčerpania kapacitných možností školy, ktoré obaja žalovaní označujú ako zákonný dôvod neprijatia žalobkyne, riaditeľka žalovanej v 1. rade hneď na začiatku školského roka 2020/2021 prijala na primárne vzdelávanie formou prestupu a navýšenia maximálneho počtu žiakov v triede podľa § 29 ods. 12 Školského zákona ďalších 9 detí. Z toho v 8 prípadoch sa jedná o tie isté deti zo spádovej oblasti školy ako žalobkyňa, ktoré sa pôvodne hlásili do prvého ročníka spolu so žalobkyňou a o ktorých sa riaditeľka v odpovediach na žiadosť o informácie v júli 2020 vyjadrila, že boli prijaté na inú školu. Žalovaní zabezpečili umiestnenie 8 detí hlásiacich sa do prvého ročníka spolu so žalobkyňou žijúcich tak ako žalobkyňa v školskom obvode žalovanej v 1. rade. V prípade žalobkyne tak však neurobili, ani jej neurčili náhradnú školu podľa § 20 ods. 6 Školského zákona.

5. Žalobkyňa má za to, že sa stala obeťou odlišného zaobchádzania v prístupe k základnému vzdelávaniu, keď nebola do prvého ročníka prijatá len z dôvodu, že je po svojom otcovi dieťaťom s moslimským - tureckým pôvodom (žijúcim v J.). Táto skutočnosť musela byť pritom žalovaným ako konajúcim orgánom zrejmá už z mena a priezviska otca žalobkyne uvádzanými v podanej prihláške. Rozhodnutím žalovanej v 1. rade o neprijatí žalobkyne do prvého ročníka, potvrdeným Rozhodnutím žalovaného v 2. rade, a to bez uvedenia akéhokoľvek legitímneho dôvodu, ktorý by odôvodňoval uplatnenie odlišného postupu voči žalobkyňu v porovnaní s úspešnými uchádzačmi zo spádovej oblasti žalovanej v 1. rade, došlo k nezákonnému vylúčeniu žalobkyne zo vzdelávania na jej spádovej škole, a to z dôvodu etnického pôvodu žalobkyne. Kapacitné možnosti školy pritom bez uvedenia kritérií objasňujúcich spôsob, akým zo strany žalovaných došlo k výberu práve žalobkyne ako žiačky neprijatej do prvého ročníka oproti ostatným prijatým žiakom, ako legitímny dôvod neobstoja. Preto sú Rozhodnutia žalovaných voči k žalobkyňu diskriminačné.

6. Žalobkyňa má ďalej za to, že nielen Rozhodnutiami žalovaných o neprijatí, ale aj postupom žalovaného v 2. rade ako zriaďovateľa, ktorým boli určené kapacitné možnosti žalovanej v 1. rade, navyiac v čase, keď

záujem obyvateľov mesta o vzdelávanie vo vyučovacom jazyku slovenskom v školskom roku 2020/2021 vysoko prevyšoval ním určené kapacity, došlo k porušeniu práva žalobkyne na rovnoprávny prístup k základnému vzdelávaniu. Zriaďovateľ uvedeným postupom uplatnil odlišný prístup voči uchádzačom o vzdelanie v slovenskom vyučovacom jazyku s trvalým bydliskom v Š. oproti uchádzačom o vzdelanie v maďarskom vyučovacom jazyku, tak isto s trvalým bydliskom v Š.. Týmto vlastným cieleným postupom žalovaného v 2. rade (resp. aj žalovanej v 1. rade) došlo v prípade žalobkyne k diskriminačnému porušeniu rovnakého práva na prístup k vzdelaniu, keď primárne vzdelávanie detí s trvalým bydliskom na území mesta v maďarskom vyučovacom jazyku je dostupnejšie, než primárne vzdelávanie detí s trvalým bydliskom na území mesta v slovenskom vyučovacom jazyku.

7. Vo vzťahu k diskriminácii pre jej etnický pôvod žalobkyňa poukázala na ustanovenia čl. 42 ods. 1 a 2 Ústavy SR, § 2 ods. 1, § 2a ods. 2 a ods. 11, § 3 ods. 1 a 2, § 5 ods. 2 a § 9 ods. 1 a 2 Antidiskriminačného zákona, § 1 § 3, § 4, § 144 ods. 1 písm. a) a g), § 19 ods. 3, § 20 ods. 5 a § 20 ods. 6 Školského zákona. Podľa ustálenej judikatúry ESLP diskriminácia spočíva v rozdielnom zaobchádzaní s osobami nachádzajúcimi sa v porovnateľnej situácii, a to bez objektívneho a rozumného zdôvodnenia. Žalobkyňa zostala jedinou uchádzačkou s trvalým pobytom v jej spádovej škole, ktorá nepodliehala odkladu (navyše v čase vydania Rozhodnutí sa už blížila dovŕšeniu 7. roku veku) a ktorej nebolo zabezpečené v danom čase vzdelanie ani na inej škole. Napriek vedomosti žalovaných o záujme žalobkyne o základné vzdelávanie v jej spádovej škole namiesto skutočnej snahy zaistiť primerané úpravy nakoniec postupovali tak, že prišli k rozhodnutiu o neprijatí, resp. k potvrdeniu prvostupňového rozhodnutia. Uplatnenie odlišného postupu sa tak prejavilo aj v tom smere, že žalovaní po začatí školského roka prijali formou prestupu ďalších 8 detí, medzi ktorými opäť žalobkyňa nebola, ani jej nezabezpečili náhradnú školu, v ktorej by mohla plniť povinnú školskú dochádzku. Žalovaní nijako neodôvodnili, na základe akých skutočností uprednostnili vybraných 110 žiakov. Žalovaná v 1. rade pritom navonok prijatie dieťaťa do prvého ročníka nepodmieňovala žiadnym osobitným kritériom. Poukazujúc na judikatúru ÚS SR (sp. zn. II. ÚS 65/2015 a IV. ÚS 30/2019) žalobkyňa v žalobe uviedla skutkové tvrdenia, z ktorých je možné usudzovať, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii. Týmto sú práve nedostatočne odôvodnené a z toho dôvodu nepreskúmateľné a arbitrárne Rozhodnutia žalovaných o neprijatí, následný postup žalovaných voči žalobkyňe - dodatočné prijatie žiakov hlásiacich sa spolu so žalobkyňou, nezabezpečenie náhradnej školy. Komparátorom sú všetky deti bez turecko - moslimského pôvodu zo spádovej oblasti žalovaného v 1. rade hlásiace sa do 1. ročníka v šk. roku 2020/2021 spolu so žalobkyňou, ktoré na rozdiel od nej prijaté boli. Podľa konštantnej judikatúry ESLP (Larkos proti Cypru, rozsudok vo veci č. 29515/95, D.H. a ostatní proti Českej republike, rozsudok Veľkého senátu vo veci č. 57325/00) aby rozdielne zaobchádzanie nebolo diskriminačné, musí existovať objektívne a rozumné odôvodnenie, pričom rozdielne zaobchádzanie musí sledovať legitímny cieľ, alebo v prijatom opatrení musí existovať vzťah primeranosti medzi prijatými prostriedkami a sledovaným cieľom. V kontexte rozdielného zaobchádzania založeného na rase alebo etnickom pôvode musí byť pojem objektívneho a rozumného zdôvodnenia vykladaný čo najprísnejšie.

8. Vo vzťahu k diskriminácii pre jej vyučovací jazyk žalobkyňa poukázala na ustanovenia čl. 34 ods. 2 písm. a), čl. 34 ods. 3 a čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, § 2a ods. 3 Antidiskriminačného zákona, § 144 ods. 1 písm. d) Školského zákona a § 8 ods. 1 a § 38hc Zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve. Základným predpokladom zabezpečenia rovnakého prístupu k primárnemu vzdelávaniu bez ohľadu na vyučovací jazyk je pri vytváraní dostatočnej kapacity školy riadne zohľadnenie záujmu obyvateľov s bydliskom v obci o vzdelávanie v štátnom jazyku a o vzdelávanie v jazyku národnostných menšín. Žalovaný v 2. rade tento záujem nezohľadnil, keď v júni 2020 rozhodol, že do prvého ročníka prijme žalovaná v 1. rade 110 žiakov, hoci vedel, že na primárne vzdelávanie sa hlási 143 spádových detí. Tým nevytvoril podmienky pre zabezpečenie realizácie rovnakého práva na prístup k vzdelaniu. V prípade prekročenia maximálnej kapacity školy § 20 ods. 6 Školského zákona v spojení s § 8 ods. 4 Zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve ustanovuje povinnosť žalovaného v 2. rade alebo riaditeľky žalovanej v 1. rade umiestniť dieťa zo spádovej oblasti do inej základnej školy. Žalovaný v 2. rade konal v rozpore s uvedeným, keď ani neurčil pre žalobkyňu inú základnú školu, v ktorej by mohla plniť povinnú školskú dochádzku, ani neurčil školu, z ktorej by následne mohol byť realizovaný prestup žalobkyne do žalovanej základnej školy postupom navýšenia počtu žiakov v triede podľa ust. § 29 ods. 12 Školského zákona. Žalovaní nevykonali žiadny krok na to, aby zabezpečili plnenie povinnej školskej dochádzky žalobkyňou ako obyvateľkou mesta.

9. Na území mesta Š. boli v čase rozhodovania o prijatí žalobkyne 3 základné školy, z toho žalovaná v 1. rade ako jediná základná škola s vyučovacím jazykom slovenským a dve základné školy s vyučovacím jazykom maďarským. Podľa centra vedecko-technických informácií SR (i) žalovaná v 1. rade s vyučovacím jazykom slovenským má maximálnu kapacitu 1 140 žiakov, pričom v šk. roku 20/21 školu navštevovalo spolu 1088 žiakov (96,49 % vyťaženosť) a do prvého ročníka bolo prijatých 110 detí, neprijatých 25, z toho neprijaté 3 deti s bydliskom v školskom obvode; ďalších 21 detí bolo nútených podať odklad plnenia povinnej školskej dochádzky, (ii) ZŠ F. A. s vyučovacím jazykom maďarským má maximálnu kapacitu 550 žiakov, pričom v šk. roku 20/21 školu navštevovalo 514 žiakov (94,54 % vyťaženosť) a do prvého ročníka boli prijaté všetky deti, okrem toho aj 9 detí s bydliskom mimo spádovú oblasť školy, (iii) ZŠ Š. - F. s vyučovacím jazykom maďarským má maximálnu kapacitu 85 žiakov, pričom v šk. roku 20/21 školu navštevovalo 82 detí (98,82 % vyťaženosť) a do prvého ročníka bolo prijatých 17 detí; neprijaté boli 4 deti s bydliskom mimo školský obvod školy. Zatiaľ čo zriaďovateľ žalovaného v 1. rade nevytvoril dostatočné kapacity ani pre vlastných obyvateľov mesta, školy s maďarským vyučovacím jazykom prijali do prvého ročníka aj deti mimo svoj školský obvod, ktoré nárok na prijatie na primárne vzdelávanie, na rozdiel od žalobkyne, nemali. Správne orgány pritom ani nevyvinuli snahu na prispôsobenie svojej materiálno-technickej základne. V prípade, že budova školy kapacitne nepostačovala pre zabezpečenie realizácie práva na vzdelávanie v štátnom jazyku, mal žalovaný v 2. rade povinnosť zabezpečiť alternatívne spôsoby realizácie vyučovacieho procesu a priestory súčasnej budovy žalovanej školy vhodným spôsobom rozšíriť. Nezabezpečenie vhodných podmienok na plnenie povinnej školskej dochádzky v štátnom jazyku na národnostne zmiešanom území vystavuje obyvateľov mesta so záujmom o plnenie povinnej školskej dochádzky v štátnom jazyku diskriminácii, neistote a kladie na rodičov a žiakov často nerealizovateľné požiadavky (dochádzanie do vzdialenejších škôl, vybavovanie iných škôl) v porovnaní s dostupnosťou a podmienkami prístupu žiakov k vzdelaniu v maďarskom jazyku. Žalobkyňa v žalobe uviedla skutkové tvrdenia, z ktorých je možné sa dôvodne domnievať, že k diskriminácii došlo, a teda podľa § 11 ods. 2 Antidiskriminačného zákona sa dôkazné bremeno presúva na žalovaných.

10. Na základe tvrdení žalobkyne sa žalobkyňa žalobou domáhala primeraného zadosťučinenia, a to vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5 000,- EUR a tiež vo forme ospravedlnenia a jeho publikovania na webových stránkach žalovaných a v miestnych novinách žalovaného v 2. rade (viď. odsek 1 tohto rozsudku). Vzhľadom na to, že tunajší súd po vykonaní dokazovania dospel k jednoznačnému záveru, že nedošlo k diskriminácii žalobkyne z ňou tvrdených dôvodov, v konaní nebolo potrebné riešiť otázku primeraného zadosťučinenia, a preto súd v rozsudku neuvádza obsahlu argumentáciu žalobkyne (ani žalovaných) k okolnostiam pre poskytnutie primeraného zadosťučinenia.

11. Na podporu svojich tvrdení žalobkyňa k žalobe pripojila nasledovné dôkazy: rozsudok ESLP vo veci N. proti Q. A., č. 36042/97 (č.l. 12 - 21), rozsudok Súdneho dvora vo veci Q. V. C. a M. A. proti Spolkovej krajine Severné Porýnie - Vestfálsko, č. 14/83 (č.l. 22 - 24), rozsudok OS PO sp. zn. 25C/133/2010 (č.l. 25 - 30), rozsudok Okresného súdu v Ostrave sp. zn. 26C 42/2016-124 (č.l. 31 - 40), rozsudok KS KE sp. zn. 6Co/833/2014 (č.l. 41 - 46), rozsudok ESLP vo veci H. proti Nemecku, č. 59140/00 (č.l. 47 - 51), rozsudok ESLP vo veci E. proti Cypru, č. 29515/95 (č.l. 52 - 59), rozsudok ESLP vo veci O. a A. proti Maďarsku, č. 11146/11 (č.l. 60 - 78), Uznesenie KS KE sp. zn. 1Co/334/2008-238 (č.l. 79 - 81), rozsudok ESLP vo veci D. H. a ostatní proti Českej republike, č. 57325/00 (č.l. 82 - 112), list žalovaného v 2. rade z 10. 05. 2021 - Sprístupnenie informácií (č.l. 113), 5x výtlačok z webových stránok Centra vedecko-technických informácií SR (č.l. 114 - 118), email komunikácia riaditeľky žalovanej v 1. rade z 22. 03. 2021 (č.l. 119), email komunikácia riaditeľky žalovanej v 1. rade z 12. 03. 2021 (č.l. 120), email komunikácia riaditeľky žalovanej v 1. rade z 22. 07. 2020 (č.l. 121), email komunikácia riaditeľky žalovanej v 1. rade z 21. 07. 2020 (č.l. 122), rozhodnutie Mesta Šamorín č. 18185/ŠÚ/18185/2669/2020 (č.l. 123), Odvolanie proti rozhodnutiu zo dňa 24. 06. 2020 (č.l. 124), list žalovanej v 1. rade zo 17. 02. 2020 - Sprístupnenie informácií (č.l. 125), list žalovaného v 2. rade z 05. 08. 2020 - Sprístupnenie informácií (č.l. 126), rozhodnutie žalovanej v 1. rade z 24. 06. 2020 o neprijatí žalobkyne do prvého ročníka (č.l. 127), VZN žalovaného v 2. rade č. 5/2017 (č.l. 128 - 129), kópia elektronickej prihlášky žalobkyne k žalovanej v 1. rade na šk. rok 2020/2021 (č.l. 130). Ďalej navrhla vypočúť v konaní matku a otca žalobkyne, ako aj riaditeľku žalovanej v 1. rade, F. F. V..

12. Žalovaná v 1. rade reagovala na žalobu podaním zo 06. 02. 2023. Navrhla, aby súd žalobu zamietol a žalovanej v 1. rade priznal nárok na náhradu trov konania. Namietla, že žalobu podala

maloletá žalobkyňa v zastúpení rodičov bez toho, aby podanie žaloby schválil súd v konaní vo veciach starostlivosti o maloletých v zmysle § 111 písm. i) Civilného mimosporového poriadku („CMP“) v spojení s § 119 CMP a § 28 Občianskeho zákonníka. Poukazujúc na rozsudok KS ZA sp. zn. 7Co/59/2020, uznesenie NS ČR sp. zn. 30Cdo/4696/2014 a rozsudok NS ČR sp. zn. 3Cdo/2289/2011 má žalovaná v 1. rade za to, že podanie žaloby maloletým žalobcom, ktorého pri tom zastupujú jeho zákonní zástupcovia, nie je bežnou záležitosťou týkajúcou sa maloletého, a preto podanie žaloby maloletým žalobcom podlieha schváleniu súdom v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, ktorý by mal posúdiť, či podanie žaloby je skutočne v záujme maloletej žalobkyne. Tvrdenia žalobkyne o jej diskriminácii pre etnický pôvod či vyučovací jazyk žalovaná v 1. rade poprela. Dôvodom neprijatia žalobkyne (vymedzeným v rozhodnutí) bol vyšší počet zapísaných detí do prvého ročníka (165 žiakov) ako boli kapacitné možnosti školy na školský rok 2020/2021, určené v rozhodnutí zriaďovateľa zo dňa 08. 06. 2020, ktorým bol schválený počet prijímaných žiakov do 1. ročníka na školský rok 2020/2021 (s určeným najvyšším počtom žiakov 110 a počtom tried 5). Riaditeľka žalovanej v 1. rade, do výlučnej kompetencie ktorej patrila výber prijatých, či neprijatých žiakov (tzv. diskrečná právomoc riaditeľky), tak rozhodla o neprijatí maloletej žalobkyne do prvého ročníka zo zákonných a legitímnych dôvodov daných v ust. § 20 ods. 6 a § 29 ods. 5 Školského zákona a nie z dôvodov tvrdených žalobkyňou, teda pre jej etnický (moslimsko - turecký) pôvod a jej záujem o vyučovanie v slovenskom jazyku. Ďalej, zo žaloby, ani zo žiadnej jej prílohy, nevyplýva žalobkyňou tvrdený etnický (moslimsko - turecký) pôvod jej otca. Žalobkyňa neobjasnila, odkiaľ mala mať riaditeľka žalovanej v 1. rade vedomosť o etnickom pôvode otca vedomosť, keď rozhodovala o neprijatí žalobkyne, zvlášť ak žalobkyňa po svojom otcovi nenesie ani jeho priezvisko. Riaditeľka žalovanej v 1. rade nikdy otca žalobkyne nevidela a nikdy sa s ním nestretla. Meno a priezvisko osoby samo osebe nevyplýva o etnickej väzbe tejto osoby, resp. o väzbe tejto osoby na konkrétnu etnickú skupinu, vôbec nič. Je preto vylúčené, aby z mena a priezviska otca bola žalovaná v 1. rade spôsobilá vyvodiť moslimsko - turecký pôvod otca žalobkyne a na základe neho ju diskriminačne neprijať do školy. Pokiaľ ide o prenesenie dôkazného bremena, aj s poukazom na uznesenie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 16/09 žalobkyňu ako prvú zaťažuje bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno spočívajúce v tom, že žalobkyňa musí tvrdiť a preukázať, že došlo k jej nerovnému zaobchádzaniu na základe ňou tvrdených diskriminačných dôvodov, a že medzi diskriminačným dôvodom a vzniknutou nevýhodou existuje príčinná súvislosť. Žalobkyňa je povinná predložiť dôkazné prostriedky s takou výpovednou hodnotou, aby tieto preukazovali existujúce objektívne okolnosti danej veci, pri ktorých bude možné už na prvý pohľad prijať záver o porušení zásady rovnakého zaobchádzania; nepostačuje iba samotné tvrdenie žalobkyne, či jej vnútorné presvedčenie alebo vlastný pocit o takomto zásahu. Akákoľvek pochybnosť v tomto smere bráni presunu dôkazného bremena na žalovaných. ESLP sám konštatoval, že antidiskriminačný test sa nevykonáva, ak neboli predložené dôkazy na preukázanie diskriminačného konania. S výnimkou mena a priezviska otca žalobkyne nie je v žalobe vo vzťahu k žalovanému v 1. rade tvrdená, a už vôbec nie preukázaná, žiadna iná rozhodujúca skutočnosť svedčiacia o diskriminácii žalobkyne pri jej neprijatí k žalovanej v 1. rade. Ani v odvolaní proti rozhodnutiu o neprijatí žalobkyňa neuviedla ani jednu vetou diskrimináciu pre pôvod či vyučovací jazyk. Ďalej, žalobkyňa mala v Š.Í. bydlisko iba krátku dobu, len počas prijímacieho procesu žiakov do prvého ročníka. Dnes má žalobkyňa bydlisko v A., hoci jej matka má bydlisko v B. Z. H., kde spádovou školou je ZŠ v E.. Žalobkyňa účelovo zmenila bydlisko, čím došlo k negácii zákonnej koncepcie vychádzajúcej z toho, že dieťa má nárok na plnenie povinnej školskej dochádzky na svojej spádovej škole, ku ktorej neboli vytvorené väzby účelovo a formálne. Žalovaná v 1. rade záverom uviedla, že prebieha tiež konanie v správnom súdnom konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia, ktorým žalovaný v 2. rade potvrdil rozhodnutie riaditeľky žalovanej v 1. rade o neprijatí žalobkyne do prvého ročníka v školskom roku 2020/2021. V tomto konaní boli vydané 2 rozsudky KS TT a 1 rozhodnutie NSS, avšak ani v jednom sa nekonštatuje diskriminácia žalobkyne (pozn. keďže závery súdov v správnom súdnom konaní neboli pre toto konanie relevantné (k záveru o diskriminácii žalobkyne v kontexte petitu predmetnej žaloby v princípe možno dôjsť iba po vykonaní riadneho dokazovania v civilnom sporovom konaní; zároveň predpokladom úspechu v tomto konaní nie je zrušenie rozhodnutí v správnom súdnom konaní), súd v rozsudku uvádza iba v stručnosti inak obsiahlu argumentáciu strán k rozhodnutiam v správnom súdnom konaní).

13. Listinné dôkazy žalovaná v 1. rade k svojmu vyjadreniu nepripojila. Navrhla vykonať výsluch strán sporu.

14. Žalovaný v 2. rade reagoval na žalobu podaním zo 06. 02. 2023. Navrhol, aby súd žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal žalovanému v 2. rade nárok na náhradu trov konania. Poukázal na to, že matkou podané odvolanie proti rozhodnutiu žalovanej v 1. rade o neprijatí žalobkyne

neobsahuje zmienku o tom, že by žalobkyňa mala byť diskriminovaná pre jej pôvod či vyučovací jazyk. V správnom súdnictve KS TT síce oboma svojimi rozsudkami zrušil napadnuté rozhodnutia, avšak z dôvodu ich nepreskúmateľnosti a nie z dôvodu diskriminácie žalobkyne. Žalovaný v 2. rade poprel, že by žalobkyňu diskriminoval. Odvodzovanie etnického pôvodu žalobkyne len na základe mena a priezviska jej otca považuje žalovaný v 2. rade za účelové tvrdenie, ktoré nemá žiadnu faktickú podporu, pričom v tomto smere žalobkyňa nepredložila ani žiadny relevantný dôkaz. K menu F. je možné z otvorených zdrojov zistiť, že sa považuje za jedno z najvýznamnejších mien rozšírených v mnohých krajinách a považuje sa za jedno z významných mien arabského pôvodu v tej časti T. a Á., kde žije prevažne arabské obyvateľstvo. V žaloba nie je vôbec vysvetlené na základe akých skutočností je možné odvodiť moslimský - turecký pôvod žalobkyne len z mena (F.) a priezviska (L.) jej otca, pričom žalobkyňa ani nemá priezvisko po svojom otcovi. V žalobe absentuje dôkaz aj o tom, že osoba uvedená v Prihláške ako otec (F. L.) je v skutočnosti otcom žalobkyne. Pokiaľ ide o tvrdenia žalobkyne k diskriminácii pre vyučovací jazyk, žalovaný v 2. rade nevytvára miesta v škole a neprijíma rozhodnutia o maximálnom počte prijatých žiakov v závislosti od počtu podaných prihlášok, ale v závislosti od množstva faktorov majúci vplyv na uskutočňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu v základných školách, pri zohľadňovaní požiadaviek štátneho vzdelávacieho programu, najmä s prihliadnutím na priestory a materiálno - technické zabezpečenie vrátane zabezpečenia podmienok pre stravovanie detí a žiakov vo všetkých školách a školských zariadeniach, ktorých je zriaďovateľom, na dostatočnú didaktickú techniku požívanú vo vzdelávacom procese, na dostatočné množstvo finančných prostriedkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania podľa osobitných predpisov a finančné prostriedky na prevádzku a údržbu škôl, ktorých je zriaďovateľom, ako aj na personálne, materiálne a sociálne podmienky zamestnancov školy a školského zariadenia. Ďalej, podľa v tom čase platného VZN č. 5/2017 žalovaný v 2. rade zriadil na svojom území pre základné školy, ktorých je zriaďovateľom, 3 školské obvody a 1 spoločný školský obvod, pričom spoločný školský obvod pre ZŠ F. A. tvorili aj obce B., O., A., V. X., F. a O. pre ročníky 1. - 9. , F. pre ročníky 5. - 9. Preto nemožno súhlasiť s tvrdením žalobkyne, že do ZŠ M. K. bolo prijatých aj 9 detí mimo spádovú oblasť školy, keďže v tomto prípade zriaďovateľ určil spoločný školský obvod aj pre niektoré priľahlé obce, takže aj tieto deti, hoci nemali pobyt na území mesta Š., boli prijaté na primárne vzdelávanie v rámci spoločného školského obvodu.

15. Žalovaný v 2. rade poukázal tiež na to, že žalovaná v 1. rade má najvyššiu maximálnu kapacitu 1140 žiakov, pričom ďalšie dve základné školy s vyučovacím jazykom maďarským (ZŠ F. A. a ZŠ F.) majú spolu maximálnu kapacitu 635 žiakov (550 + 85), takže žalovaná v 1. rade má o 505 žiakov väčšiu kapacitu. Podľa dostupných údajov Štatistického úradu SR percentuálny pomer Maďarov a Slovákov v Š. bol v roku 2011 57:34 a v roku 2021 49:41, čo znamená, že Maďari v Š. sú stále relatívnu väčšinou, t.j. sú stále najväčšou komunitou. Aj uvedené údaje potvrdzujú, že žalovaný v 2. rade pri určení školského obvodu jednotlivých základných škôl vychádzal v prvom rade zo záujmu obyvateľov s trvalým bydliskom v meste Š. o vzdelávanie v štátnom jazyku a v jazyku národnostných menšín. Pokiaľ ide o presun dôkazného bremena, žalobkyňa nie je celkom zbavená dôkaznej povinnosti, ale je povinná preukázať skutočnosť tvrdenú v žalobe. Z označenia žalobkyne v záhlaví žaloby vyplýva, že žalobkyňa má aktuálne adresu trvalého pobytu v A. č. XXX, kým rodičia maloletej žalobkyne majú inú adresu trvalého pobytu, a to matka v obci B. Z. H. č. X a otec vo V.. V čase podania prihlášky do prvého ročníka základnej školy mala maloletá žalobkyňa adresu trvalého pobytu na ul. O. Č. XX v Š., byt č. X, vlastníky bytu: J. A.. Maloletá žalobkyňa bola prihlásená na trvalý pobyt v Š. odo dňa 04. 03. 2020 do dňa 23. 07. 2020 s tým, že predtým bola žalobkyňa prihlásená na trvalý pobyt v obci B. Z. H. č. X (v rodinnom dome vlastnícky patriacom matke žalobkyne, a teda na adrese zhodnej s adresou trvalého pobytu matky žalobkyne). Odo dňa 24. 07. 2020 je maloletá žalobkyňa prihlásená na trvalý pobyt v A. č. XXX. Odhliadnuc od toho, že je vylúčené, aby žalobkyňa v čase podania prihlášky mala adresu trvalého pobytu, ktoré bolo údajne aj jej bydliskom a miestom, kde sa zdržiavala údajne od 04. 03. 2020 do dňa 23. 07. 2020, na inom mieste ako jej matka, s ktorou maloletá žije v spoločnej domácnosti, žalovaný v 2. rade má z vlastnej činnosti vedomosť, že žalobkyňa v byte č. X vlastnícky patriaci J. A. nikdy nebývala, ani sa v ňom nezdržiavala. Bezprostredne po prevzatí rozhodnutia žalovaného v 2. rade bola zmenená adresa trvalého pobytu žalobkyne zo Š. do A.. Žalovaný v 2. rade má z vlastnej činnosti vedomosť, že žalobkyňa aj v rozhodnom čase (04. 03. 2020 až 23. 07. 2020) bývala a zdržiavala sa na adrese v obci B. Z. H. č. X, pričom jej spádovou školou mala byť ZŠ v E.. Pokiaľ ide o tvrdenia žalobkyne, že jej nebolo zo strany žalovaných zabezpečené umiestnenie do inej základnej školy, žalovaný v 2. rade uvádza, že takáto povinnosť nie je daná žiadnym právnym predpisom, navyše za situácie, že u žalobkyne počnúc dňom 24. 07. 2020 (dva dni po doručení rozhodnutia žalovaného v 2. rade) došlo k zmene trvalého pobytu žalobkyne zo Š. do A..

16. Na podporu svojich tvrdení žalovaný v 2. rade pripojil k vyjadreniu nasledovné dôkazy: správna žaloba žalobkyne (č.l. 184 - 189), rozsudok KS TT sp. zn. 14S/73/2020-95 (č.l. 190 - 197), rozsudok NSS SR sp. zn. 7Svk/20/2022 (č.l. 198 - 204), rozsudok KS TT sp. zn. 14S/94/2022-182 (č.l. 205 - 2011), Výzva na uverejnenie ospravedlnenia a finančné odškodnenie (č.l. 212), odpoveď na Výzvu na uverejnenie ospravedlnenia a finančné odškodnenie (č.l. 213 - 214), čiastočný výpis z online LV č. XXXX pre k.ú. Š. (č.l. 215 - 216). Ďalej navrhol vypočuť v konaní starostku obce B. Z. H. F. K. G. ? k okolnostiam pobytu žalobkyne a jej zákonných zástupcov v obci, k možnostiam predprimárneho vzdelávania v obci, ako aj k zabezpečeniu primárneho vzdelávania v určenej spádovej škole pre obyvateľov obce. Ďalej navrhol vypočuť ako svedka J. A., vlastníka bytu č. X, v ktorom mala maloletá trvalý pobyt v čase od 04. 03. 2020 do dňa 23. 07. 2020.

17. Žalobkyňa reagovala na vyjadrenia žalovaných replikou zo 07. 03. 2023. Nesúhlasila s názorom žalovanej v 1. rade, že by na podanie žaloby bol potrebný súhlas súdu. V predmetnej veci nejde o nakladanie s majetkom maloletej žalobkyne. Poukázala na rozhodnutie publikované v Zbierke rozhodnutí pod č. R22/1984, podľa ktorého na podanie žaloby v mene maloletého dieťaťa rodič zásadne nepotrebuje schválenie súdom; toto rozhodnutie uvádza i komentár k CMP (C.H. Beck, 2017). So záverom citovaného rozhodnutia korešpondujú i viaceré aktuálne rozhodnutia súdov, napr. rozsudky OS RA sp. zn. 6P/10/2021, KS BB sp. zn. 14CoP/22/2021 (v ktorom sa súd zaoberal aj rozsudkami NS ČR, o ktoré sa opiera žalovaná v 1. rade), KS TT sp. zn. 25Co/163/2018, KS ZA sp. zn. 6C/8/2019. Pokiaľ ide o argument možného vzniku náhrady trov konania v prípade neúspechu, tento argument nemôže byť v uvedenej veci dôvodný aj s ohľadom na základ a výšku výpočtu trov v antidiskriminačných veciach. Argument, že žalobkyňa je maloletá, a z toho plynú aj jej majetkové pomery, by nemal byť argumentom na sťaženie jej prístupu k spravodlivosti z dôvodu možných následkov neúspešnosti, ale naopak dôvodom na nepriznanie náhrady trov konania podľa § 257 CSP aj v prípade neúspechu v konaní. Preto nie je potrebné, ani hospodárne a účelné, aby žaloba bola schválená opatrovníckym súdom. Takýto postup by navyše predstavoval prekážku v prístupe k spravodlivosti, ako aj nadbytočné zaťažovanie opatrovníckeho súdu i strany sporu. Ďalej žalobkyňa uviedla, že žalovaní nepreukázali, že by postupovali nediskriminačným spôsobom. Naopak, keďže podávanie prihlášok prebiehalo od 15. 04. do 18. 04. 2020, a maloletá prihlášku podala 16. 04. 2020, je krajne nepravdepodobné, že by v tom čase kapacita základnej školy už bola plne naplnená. Je preto dôvodné sa domnievať, že k diskriminácii v procese jej výberu na nástup na primárne vzdelávanie skutočne došlo, a teda dôkazné bremeno zaťažuje v tomto konaní žalovaných. Žalobkyňa si povinnosť oznámenia skutočností súdu o tom, že došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania podľa § 11 ods. 2 Antidiskriminačného zákona, splnila už v žalobe. K námietke žalovaných, že etnický pôvod otca žalobkyne nevyplýva z jeho mena a priezviska, žalobkyňa uviedla, že v prípade mena a priezviska určitej osoby má význam už len tá skutočnosť, že ide o meno natoľko zjavne iné (nie bežné na slovenské pomery) a o meno zahraničného pôvodu, navyše zjavne moslimského. Ako vyplýva zo všeobecne dostupných zdrojov (<https://en.wikipedia.org/wiki/F.>), „F. je bežným menom v moslimskom svete“. Všetky tvrdenia žalovanej v 1. rade o tom, že meno a priezvisko osoby samo o sebe nevypovedá o etnickej väzbe tejto osoby a riaditeľka základnej školy otca žalobkyne nikdy nevidela, a tak nemohla vedieť o jeho pôvode, sú tak zjavne účelové. Vo vzťahu k rozhodnutiam súdov o správnej žalobe žalobkyne žalobkyňa citovala viaceré odseky z týchto rozhodnutí, ktoré podľa žalobkyne poukazujú na diskrimináciu (pozn. ako už bolo uvedené vyššie, pre rozhodnutie súdu v predmetnej veci nie sú predmetné rozhodnutia v správnom súdnom konaní záväzné a relevantné, záver o diskriminácii v tomto konaní nemožno prijať bez vykonania uceleného dokazovania a jeho riadneho vyhodnotenia tunajším súdom, a preto súd v tomto rozsudku neuvádza jednotlivé tvrdenia strán k ich interpretácii rozhodnutí vydaných v správnom súdnom konaní). Tvrdenia žalovaných o účelovom prihlásení žalobkyne na trvalý pobyt do Š. žalobkyňa označila za nesprávne, bezpredmetné a účelové práve zo strany žalovaných. Pre konanie je podstatné bydlisko žalobkyne v čase podania prihlášky a nie bydlisko jej rodičov, ani aktuálne bydlisko žalobkyne. To, že otec maloletej nebýva s maloletou a jej matkou predstavuje sťaženie možností jej výchovy a súvisiacej logistiky, pre ktorú nemala byť znevýhodnená v prístupe k vzdelaniu, ale skôr naopak. Pokiaľ ide o matku žalobkyne, skutočnosť odlišného trvalého pobytu je odôvodnená tým, že matka žalobkyne má na adrese trvalého pobytu zároveň adresu sídla podnikania. Za nesprávnu považovala žalobkyňa aj argumentáciu žalovaného v 2. rade, že nemal povinnosť zabezpečiť jej náhradnú školu, keďže táto povinnosť mu vyplýva z § 20 ods. 6 Školského zákona, pričom žalovaný v 2. rade vedel o tom, že žalobkyňa nemá náhradnú školu najneskôr odo dňa 14. 07. 2020. K argumentu žalovaného v 2. rade, že nevytvoril dostatočný počet miest z objektívnych dôvodov, žalobkyňa poukázala na to, že z rozpočtu žalovaného v 2. rade vyplýva, že bežný rozpočet pre rok 2020 bol prebytkový s plánovaným prebytkom

takmer 600 000,- Eur, a teda bolo v možnostiach žalovaného v 2. rade vytvoriť podľa dopytu o slovenské vzdelávanie ďalšiu triedu (na prevádzku ktorej následne navyše podľa počtu žiakov prispieva štát). Ďalej, ak žalovaný v 2. rade argumentuje tým, že nemá dostatočné kapacity na možnosť zabezpečenia vzdelania v štátnom jazyku pre obyvateľov mesta Š., no má súčasne kapacity na to, aby pre až dve základné školy s vyučovacím jazykom maďarským systémovo vytváral dokonca spoločný školský obvod s ďalšími obcami, čím sa zaväzuje na zabezpečenie vzdelania s maďarským jazykom pre ich obyvateľov, potom tým systémovo znevýhodňuje a diskriminuje vlastných obyvateľov, pred ktorými takto systémovo uprednostňuje menšinové obyvateľstvo aj iných obcí. Žalobkyni žalovaný v 2. rade vyčíta, že v Š. nemala dostatočne dlhý pobyt, avšak zároveň vytvára systémové podmienky na prijatie na vzdelávanie s maďarským jazykom. Už to samo o sebe je dostatočné na konštatovanie diskriminácie z hľadiska prístupu k vzdelaniu v štátnom jazyku, kedy sú príslušníci maďarskej menšiny celkom zjavne zvýhodňovaní na úkor ostatného obyvateľstva, vrátane žalobkyne.

18. Na podporu svojich tvrdení žalobkyňa pripojila k replike nasledovné dôkazy: rodný list žalobkyne (č.l. 235), čestné vyhlásenie otca žalobkyne (č.l. 236), výtlačok z wikipedia.org (č.l. 237), Dohoda o poskytovaní všeobecne prospešných služieb (č.l. 238 - 240), 3x potvrdenie o platbe (č.l. 241 - 242), výpis z online LV č. XXXX pre k.ú. Q. (č.l. 243 - 244). Ďalej pripojila CD nosič s nahrávkami z pojednávaní v správnom súdnictve (č.l. 251).

19. Žalovaná v 1. rade reagovala duplikou zo 14. 04. 2023. Zotrvala na závere, že podanie žaloby vyžaduje schválenie súdom s ohľadom na potrebu chrániť najlepší záujem maloletej žalobkyne. Ak sa žalobkyňa domáha, aby jej meno bolo zverejnené na internetových stránkach a v miestnych novinách, a v archíve po dobu ďalších 4 rokov, je namieste posúdiť, či je taká žaloba naozaj v záujme žalobkyne. Hoci prax slovenských súdov je v tejto otázke rôzna, žalovaná v 1. rade sa prikláňa k tomu, že na podanie žaloby je potrebný súhlas súdu. Ďalej zopakovala, že riaditeľka žalovanej v 1. rade rozhodla o neprijatí žalobkyne v súlade so zákonom, a to z dôvodu naplnenia maximálneho počtu v triede príslušného ročníka. Neprijatie žalobkyne z kapacitných dôvodov nie je diskriminačným konaním. Žalovaná v 1. rade nemohla rozhodnúť ani o prestupe žalobkyne k žalovanej v 1. rade v zmysle § 5 ods. 3 písm. b) zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, keďže žalobkyňa nikdy nepodala písomnú žiadosť o prestup žalobkyne k žalovanej v 1. rade v zmysle § 31 ods. 1 školského zákona. Preto je toto jej tvrdenie bezpredmetné. Rovnako právne bezvýznamné je aj tvrdenie žalobkyne, že jej nebolo zabezpečené umiestnenie do inej základnej školy, a to z dôvodu, že ihneď (mysliac tým doslova zo dňa na deň) po doručení rozhodnutia žalovaného v 2. rade ako odvolacieho orgánu vo veci neprijatia do školy, došlo k zmene trvalého pobytu maloletej žalobkyne, v dôsledku čoho žalovaná v 1. rade stratila status spádovej školy maloletej žalobkyne. Žalovaná v 1. rade tiež zotrvala na svojej argumentácii, že z mena a priezviska otca žalobkyne nemohla mať vedomosť o pôvode otca. Nové dôkazy žalovaná v 1. rade k duplike nepripojila, ani nenavrhol vykonať. Zopakovala potrebu vypočítať aj maloletú žalobkyňu a nie iba jej rodičov, keďže žalobkyňa požadovala náhradu nemajetkovej ujmy.

20. Žalovaný v 2. rade reagoval duplikou z 13. 04. 2023. Nesúhlasil s tvrdením žalobkyne, že ako jedinej jej nebola zabezpečená ani možnosť dodatočného prestupu po začiatku školského roka, pretože žalobkyňa nikdy v minulosti o prestup k žalovanej v 1. rade nepožiadala. Zopakoval, že mu z právnych predpisov nevyplýva povinnosť zabezpečiť pre žalobkyňu umiestnenie do inej školy, navyše ak rozhodnutie žalovaného v 2. rade o potvrdení rozhodnutia o neprijatí bolo matke žalobkyne doručené 23. 07. 2020 a už 24. 07. 2020 bola žalobkyňa prihlásená na trvalý pobyt v obci A., t.j. žalovaná v 1. rade už nebola spádovou školou pre žalobkyňu. Prihláška žalobkyne do prvého ročníka na ZŠ A. bola podaná dňa 03. 08. 2020 a o jej prijatí bolo rozhodnuté dňa 24. 08. 2020. Zákonní zástupcovia žalobkyne teda účelovo zmenili jej trvalý pobyt tak, aby následne mohli podať prihlášku o jej prijatí na základné vzdelávanie na inú základnú školu (ZŠ A. XXX). Po týchto krokoch zákonných zástupcov žalobkyne už nebol dôvod informovať o jej neumiestnení k žalovanej v 1. rade príslušný orgán miestnej štátnej správy v školstve, ktorý by následne mohol určiť školu, v ktorej by mala maloletá plniť povinnú školskú dochádzku, resp. zabezpečiť podľa zákona inú formu jej vzdelávania. Ďalej žalovaný zopakoval, že prihláška žalobkyne k žalovanej v 1. rade obsahovala iba meno a priezvisko otca, avšak žiaden údaj o etnickom pôvode. Odvodzovanie pôvodu iba z mena je účelové. Tvrdenia žalobkyne o prebytkovom rozpočte v roku 2020 žalovaný v 2. rade považoval za bezpredmetné. Poukázal na to, že priamo zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení vyplýva, že obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené určovať zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce, schvaľovať rozpočet obce a jeho zmeny a zároveň určuje zásady hospodárenia s majetkom

obce. Taktiež priamo zo zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov vyplýva, že rozpočet obce sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. Zásady hospodárenia a nakladanie s majetkom obce (mesta) musia byť nastavené tak, aby bola zabezpečená základná úloha obce pri výkone samospráva, t.j. starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

21. Na podporu svojich tvrdení žalovaný v 2. rade pripojil k duplike nasledovné dôkazy: kasačná sťažnosť (č.l. 264 - 269), doručenka (č.l. 270), email komunikácia ZŠ A. zo 16. 03. 2023 (č.l. 271), odvolanie proti rozhodnutiu zo dňa 24. 06. 2020 (č.l. 272).

22. Na pojednávaní dňa 08. 09. 2023 žalovaná v 1. rade uviedla, že v roku 2020/2021 škola prijala na základné vzdelávanie iné dieťa tureckého pôvodu, ktorého prihláška bola podaná 16. 04. 2020, a to elektronicky pod kódom C.. Dodatočne doručila súdu dňa 10. 11. 2023 predmetnú prihlášku (č.l. 326), spolu so súhlasom dotknutej osoby s poskytnutím spracúvaných osobných údajov (č.l. 327) a záznamom o zistených skutkových okolnostiach (č.l. 328), argumentujúc, že už prijatie iného dieťaťa s tureckým pôvodom v tom istom roku vylučuje tvrdenú diskrimináciu pre pôvod žalobkyne. Otec tohto dieťaťa sa v priloženom zázname vyjadril, že k žalovanej v 1. rade chodia obe jeho deti a nikdy nepociťovali zo strany školy negatívny či diskriminačný prístup pre svoj pôvod.

23. V reakcii na priebeh pojednávania zo dňa 27. 02. 2024, na ktorom súd vypočul viceprimátora X.. V., žalobkyňa doručila súdu podanie z 02. 05. 2024, v ktorom poukázala na to, že z výsledkov komunálnych volieb 2018 a 2022 je zrejme prakticky výhradné zastúpenie maďarskej strany v orgánoch mesta (strana F. T., resp. predtým Q. F. A.). Volebný program strany F. T., je - v rozpore s výpoveďou viceprimátora - jasne a jednoznačne orientovaný na maďarské školstvo, keď mu venuje až 7 zo svojich 12 bodov programu. Ďalej, podľa informácií z Centra vedecko-technických informácií SR zriadeného pri Ministerstve školstva SR zo 46 škôl v okrese L. Q. je len 12 škôl s vyučovacím jazykom slovenským (a to vrátane novej školy samosprávneho kraja, ktorá v danom čase neexistovala). Škôl s vyučovacím jazykom maďarským je naproti tomu v okrese až 32. Napriek tomu má mesto Š. o.i. za potrebné mať rozšírený školský obvod výhradne pre maďarské, a nie (aj) slovenské školstvo. Pokiaľ ide o prijatie iného moslimského dieťaťa, žalobkyňa uviedla, že žalovaný v 1. rade navštevoval aj otec tohto dieťaťa a osobne sa pozná s bývalou riaditeľkou. Pokiaľ potom ide o tvrdenie F.. V., že neboli požiadavky na zvýšenie kapacity školy, toto tvrdenie nie je pravdivé, o čom svedčí článok Preplnené prvácke triedy (I. N..Q..Q.), podľa ktorého zástupcovia rodičov v Rade školy opakovane nesúhlasne namietali, že je počet otváraných prváčkych tried poddimenzovaný.

24. Na podporu svojich tvrdení žalobkyňa k podaniu pripojila nasledovné dôkazy: Výsledky komunálnych volieb 2018, 2022 (č.l. 388), výňatok z volebného programu strany F. T. - časť vzdelávanie (č.l. 389), výpis zo štatistickej ročenky z www.cvtisr.sk (č.l. 390), výtlačok z facebookového profilu L. F. (č.l. 391), článok Preplnené prvácke triedy (č.l. 392).

25. Na toto podanie žalobkyne reagoval žalovaný v 2. rade podaním z 12. 06. 2024, s ktorým sa stotožnila i žalovaná v 1. rade. Podľa žalovaného v 2. rade je z posledného podania žalobkyne zrejme, že podaním žaloby sa sledujú nejaké politické ciele a žaloba nie je v záujme maloletej žalobkyne. Predmetom konania je diskriminácia žalobkyne a nie politické zastúpenie občanov mesta Š. v jeho samosprávnych orgánoch. Predložený výňatok z volebného programu je z programu súvisiaceho s parlamentnými voľbami v roku 2023, pričom však žalobkyňa nebola prijatá v roku 2020. Ďalej, ak žalobkyňa argumentuje počtom škôl v celom okrese L. Q., toto nesúvisí s daným konaním, pričom žalobkyňa len mechanicky porovnáva počet škôl, bez zohľadnenia ich kapacity. Pokiaľ ide o osobné vzťahy Ď. F. so zástupcami školy či mesta, tieto sú v danom konaní bezpredmetné. Vo vzťahu k tvrdeniu o poddimenzovaní kapacít žalovaný v 2. rade poukázal na to, že limit na počet žiakov v triedach bol stanovený zákonodarcom (zákonom), riaditeľka jeho dodržiavaním nič neporušila a čísla, či počty nepreukazujú diskrimináciu, keďže zákon rovnako umožňuje navýšenie počtu žiakov v triedach, aj prestupy žiakov a maloletá žalobkyňa o prestup ani nepožiadala (berúc ohľad len na počty, by mohla byť tvrdená diskriminácia na akomkoľvek diskriminačnom dôvode). Žalobkyňou predložený článok je zo 06. 10. 2023 a autor článku v ňom reaguje na zmenu príslušného zákona, ako aj na aktuálnu situáciu v školskom roku 2023/2024 (predmetom žaloby je neprijatie maloletej žalobkyne v školskom roku 2020/2021). Žalobkyňa cituje z tohto článku účelovo len jednu (vyhovujúcu) vetu, avšak iné dôležité skutočnosti uvedené v tomto článku, už vo svojom podaní neuvádza. Článok bol zverejnený na webovej stránke H. I. F. Š. X. V. (ďalej len ako „občianske združenie“) a je len subjektívnym názorom autora, ktorý je zrejme ovplyvnený samotným

zakladateľom a štatutárnym zástupcom tohto občianskeho združenia. Ďalej, keďže súd uviedol, že nebude vypočúvať starostku B. Z. H., žalovaný v 2. rade predpokladá písomný záznam zo stretnutia so starostkou, z ktorého vyplýva, že matka žalobkyne sa bola osobne informovať na obecnom úrade priamo u starostky obce, o spádovej základnej škole s vyučovacím jazykom slovenským pre deti z obce B. Z. H., na čo jej bolo oznámené, že táto je v obci E.; následne matka písomne požiadala (listom z 25.02.2020) o informáciu o umiestnení dieťaťa v základnej škole, pričom v tejto žiadosti priamo uvádza, že vie, že môže dieťa umiestniť v škole v E., pričom jej bola doručená odpoveď, že spádovou základnou školou s vyučovacím jazykom slovenským je Základná škola, Š. XXX, XXX XX E., pre triedy 1-9. Matka žalobkyne teda pri výsluchu klamala, keď uviedla, že nevie, aká je spádová škola pre B. Z. H. s vyučovacím jazykom slovenským.

26. Na podporu svojich tvrdení žalovaný v 2. rade pripojil k podaniu nasledovné dôkazy: Vyjadrenie Rady školy pri ZŠ F. B. z 11. 03. 2020, Zápisnica z plenárneho združenia z 29. 09. 2022, výpis z registra pre občianske združenie F. Š. X. V., zoznam kandidátov na primátora a poslancov, zoznam zaregistrovaných kandidátov pre voľby do mestského zastupiteľstva, záznam z 11. 06. 2024, list - Informácia o novom zákone a opätovná žiadosť o urýchlené zriadenie základnej školy, odpoveď obce B. Z. H. na uvedený list, žiadosť matky žalobkyne o informáciu o umiestnení dieťaťa v ZŠ v B. Z. H., odpoveď obce na uvedenú žiadosť, rozhodnutie OÚ TT, školského odboru, o určení spoločného školského obvodu. Ďalej navrhol vykonať výsluch Ď. F..

27. Žalobkyňa reagovala na ostatné podanie žalovaného v 2. rade na pojednávaní dňa 18. 06. 2024. Odmietla obvinenia z politických aktivít a poukázala na to, že žalovaní účelovo zdržiavali predloženie dôkazov, ktoré predložili s posledným podaním, a preto by na ne súd nemal prihliadať. Okrem toho tieto dôkazy nevyvracajú žalovaný nárok. Žalobkyňa predložila na pojednávaní čestné vyhlásenie matky, ktorým reagovala na tvrdenia žalovaného v 2. rade v poslednom podaní. Ďalej predložila prehľad škôl z INEKO, podľa ktorého má ZŠ v E. zlé hodnotenie, čo bolo aj dôvodom, prečo matka hľadala pre žalobkyňu inú školu, resp. prečo sa rozhodla presťahovať sa do Š. (pozn. ako vyplýva z ďalej uvedeného, súd nepovažoval žiadne z tvrdení žalovaného v 2. rade uvedené v jeho ostatnom podaní za podstatné pre rozhodnutie vo veci, a preto už pojednávanie neodročoval za účelom poskytnutia primeranej lehoty žalobkyňi na jej reakciu (podanie žalovaného v 2. rade bolo doručené 12. 06., pričom pojednávanie sa konalo 18. 06. 2024), keďže by išlo o nedôvodné predlžovanie súdneho konania, ale na tomto pojednávaní vo veci rozhodol).

28. Súd vec prejednal tak, ako to vyplýva zo zápisníc z jednotlivých pojednávaní, vykonal dokazovanie zo všetkých listinných dôkazov založených v spise, výsluchom matky a otca žalobkyne, výsluchom F. F. V. a zástupcu primátora žalovaného v 2. rade X.. U. V., a dospel k ďalej uvedeným skutkovým a právnym záverom. Matku a otca žalobkyne súd vypočul za podmienok ustanovených pre výsluch strany, keďže v predmetnej veci od počiatku vystupovali a konali ako zákonní zástupcovia maloletej žalobkyne, pričom fakticky išlo o nimi iniciovanú a podanú žalobu a ich žalobné tvrdenia, a teda je vylúčené, aby o vlastných žalobných tvrdeniach vypovedali ako svedkovia. Ako stranu súd vypočul tiež F. F. V., bývalú riaditeľku žalovanej v 1. rade, keďže mala vypovedať k úkonom, ktoré robila v tom čase ona ako štatutárny zástupca žalovanej v 1. rade, opierajúc sa tiež o názor uvedený v odbornej literatúre, že bývalý štatutárny zástupca je k okolnostiam z času, keď konal ako štatutárny orgán právnickej osoby, ktorá je stranou konania, vypočúvaný ako strana (Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 740). Ako stranu súd vypočul tiež viceprimátora žalovaného v 2. rade X.. U. V., keďže bol zástupcom štatutárneho orgánu žalovaného v 2. rade, pričom ak v komunikácii s matkou žalobkyne konal ako predstaviteľ žalovaného v 2. rade a zároveň zastrešoval u žalovaného v 2. rade oblasť školstva, aj vzhľadom na charakter otázok bolo zrejmé, že informácie, ktoré by mal do konania poskytnúť, nespočítali iba v tom, čo by ako svedok vnímal svojimi zmyslami, ale išlo o vnútorný pohľad žalovaného v 2. rade na riešenie otázok v oblasti školstva, vrátane otázok podstatných pre toto konanie. Strany voči tomuto postupu súdu na pojednávaníach nenamietali. Dôkazy, ktoré súd nevykonal, spolu s odôvodnením ich nevykonania, sú zhrnuté v odseku 63 tohto rozsudku.

SKUTKOVÝ STAV

29. Dňa 16. 04. 2020 podala matka žalobkyne prihlášku do 1. ročníka k žalovanej v 1. rade na šk. rok 2020/2021 (č.l. 130).

30. Vtedajšia riaditeľka žalovanej v 1. rade, F. F. V., dňa 24. 06. 2020 rozhodla, že žalobkyňu neprijíma v šk. roku 2020/2021 do 1. ročníka (č.l. 127), a to s nasledovným odôvodnením (ako je uvedené v rozhodnutí riaditeľky): „Mesto Š. ako zriaďovateľ Základnej školy F. B., A. XXX, Š. v súlade s ust. § 5 ods. 7 písm. a) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov schválilo dňa 08. 06. 2020 na školský rok 2020/2021 počet prijímaných žiakov do 1. ročníka s najvyšším počtom žiakov 110, počtom tried 5. Dôvodom na rozhodnutie o neprijatí Vášho dieťaťa je vyšší počet zapísaných detí do prvého ročníka, ako sú kapacitné možnosti školy, preto bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.“

31. Dňa 29. 06. 2020 matka žalobkyne podala odvolanie proti rozhodnutiu o neprijatí (č.l. 124), v ktorom poukázala na to, že žalobkyňa splňa všetky podmienky pre prijatie, vrátane trvalého pobytu, veku, ako aj podania prihlášky v stanovenej lehote.

32. O odvolaní rozhodol žalovaný Rozhodnutím č. 18185/ŠÚ/18185/2669/2020 zo dňa 20. 07. 2020 (č.l. 123), pričom odvolanie zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil nasledovne: „Dieťa účastníka konania bolo prihlásené zákonným zástupcom dňa 04. 03. 2020 na trvalý pobyt v Š., v školskom obvode určenom už citovaným všeobecne záväzným nariadením. Mesto ako zriaďovateľ základnej školy v súlade s ust. § 5 ods. 7 písm. a) zákona č. 596/2003 Z.z. schválilo dňa 8.6.2020 na školský rok 2020/2021 počet prijímaných žiakov do 1. ročníka s najvyšším počtom žiakov 110, počtom tried 5. Pretože kapacita na prijímanie žiakov do 1. ročníka základnej školy bola vyčerpaná v zmysle § 29 ods. 5 písm. c) školského zákona, riaditeľ základnej školy musel rozhodnúť z kapacitných dôvodov tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia, takže v predmetnej veci postupoval v súlade so zákonom a zriaďovateľom schváleným počtom prijímaných žiakov do prvého ročníka na školský rok 2020/2021.“

33. Skutočnosti uvedené v odsekoch 29 až 31 tohto rozsudku neboli medzi stranami sporné a vyplývajú z predložených listinných dôkazov.

PROCESNÉ OTÁZKY

34. Súd sa v prvom rade vysporiadaval s námietkou žalovanej v 1. rade, že podanie predmetnej žaloby vyžadovalo schválenie súdom v zmysle § 111 písm. i) v spojení s § 119 CMP. Súd túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú. Pokiaľ je zákonným zástupcom rodič dieťaťa, nevyžaduje zákon vo všeobecnosti dodatočné schválenie právneho úkonu súdom. Výnimkou je, ak zákonný zástupca aj spravuje majetok dieťaťa a nejde o bežnú vec; vtedy je na nakladanie s majetkom dieťaťa potrebné schválenie súdom (por. Smyčková, Števček, Tomašovič, Kotrecová a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. I. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2017, s. 420). V prvom rade súd poukazuje na to, že predmetná žaloba nie je hmotnoprávnym úkonom a ani úkonom, ktorým by sa nakladalo s majetkom maloletej žalobkyne. Žaloba je procesnoprávnym úkonom, ktorým žalobkyňa uplatnila právo na súdnu ochranu a ktorou sa domáhala nápravy rozdielneho zachádzania, ktorého sa jej - podľa jej názoru - dostalo zo strany žalovaných. Tunajší súd sa stotožňuje s názorom uvedeným v rozhodnutí R 22/1984, na ktoré poukázala i žalobkyňa a ktoré je citované i vo vyššie uvedenom komentári k CMP (s. 463), podľa ktorého na podanie žaloby v mene maloletého dieťaťa rodič zásadne nepotrebuje schválenie súdom. Žalovaná v 1. rade poukazovala na to, že v rámci požadovaného ospravedlnenia by malo byť na webových stránkach a v lokálnych novinách uverejnené meno a priezvisko žalobkyne, čo by nemuselo byť v najlepšom záujme žalobkyne. Podľa názoru tunajšieho súdu uverejnenie mena žalobkyne v zjavne pozitívnej konotácii (ako osoby poškodenej diskriminačným konaním) nemôže byť žalobkyňu na ujmu. Rovnako tak nemôže byť na ujmu žalobkyne to, ak by súd žalobe vyhovel (dospel k záveru, že došlo k jej diskriminácii), ako ani to, ak by súd žalobe nevyhovel (žalobkyňa by bola v tom istom stave, ako keby žalobu nepodala). Pokiaľ ide o poukaz na možnú povinnosť žalobkyne nahradiť trovy konania, tento je bezpredmetný, keďže rozhodnúť o náhrade trov konania súd zásadne nevie skôr, než dospeje k rozhodnutiu vo veci samej, po vykonaní riadneho dokazovania a po vyhodnotení všetkých uplatnených prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany. Je vylúčené, aby túto otázku „predbežne“ posudzoval súd v konaní podľa CMP. Tunajší súd preto nevidel žiaden dôvod predkladať

vec na rozhodnutie súdu vo veci starostlivosti o maloletých, keďže by to bolo v zjavnom rozpore s právom žalobkyne na rýchlu a účinnú súdnu ochranu. K rovnakému záveru evidentne dospeli aj súdy v správnom súdnictve, ktoré dosiaľ rozhodovali o správnej žalobe žalobkyne, vrátane KS TT, ako i NSS SR. Pokiaľ ide o poukazy žalovaného v 2. rade v jeho poslednom vyjadrení na akúsi skrytú politickú rovinu žaloby (a z toho dôvodu rozpor so záujmom maloletej žalobkyne), tieto súd vyhodnotil ako zjavne nedôvodné. Predsa ak žalobkyňa namietla systémovú diskrimináciu v prístupe k vzdelávaniu v slovenskom jazyku, je úplne prirodzené, že sa dotkla i témy obsadenia orgánov samosprávy a verejne prezentovanej politiky príslušných politických strán.

35. Pokiaľ ide o otázku prenesenia dôkazného bremena, tunajší súd dospel k záveru, že došlo k preneseniu dôkazného bremena na žalovaných, a to na základe ďalej uvedených skutočností. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) žalovaný je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca oznámi súdu skutočnosť, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo. Žalobkyňa pripojila k žalobe rozhodnutie o jej neprijatí, ako aj rozhodnutie žalovaného v 2. rade, ktorým rozhodnutie o neprijatí potvrdil. V oboch rozhodnutiach sa konštatuje iba prekročenie kapacity, avšak ani v jednom rozhodnutí sa neuvádza, podľa akých objektívnych parametrov riaditeľka žalovanej v 1. rade vyberala (v rámci kapacít), ktoré dieťa prijaté bude (ktoré sa do stanovených kapacít zmestí) a ktoré nebude (ktoré sa už do stanovených kapacít nezmesť). Žalobkyňa pritom spĺňala zákonné podmienky na prijatie a prihlášku podala hneď druhý deň lehoty na podanie prihlášky (dňa 16. 04. 2020, pričom podávanie prihlášok prebiehalo od 15. 04. do 18. 04. 2020). Ešte ani z duplík žalovaných nebolo zrejmé (ani súdu), na základe čoho riaditeľka žalovanej v 1. rade určovala, ktoré dieťa prijaté bude a ktoré nie. Ak žalovaná v 1. rade poukazovala na diskrečnú právomoc riaditeľky v tejto otázke, k tomu súd uvádza, že diskrečná právomoc orgánu verejnej moci neznamená jeho svojvôľu; aj pri uplatnení diskrečnej právomoci je orgán verejnej moci povinný konať transparentne a nediskriminačne, na základe vopred stanovených objektívnych kritérií. Zo žiadneho z rozhodnutí tieto kritériá nevyplývali a toto kritérium súd ustálil až z výpovede F. V. na treťom pojednávaní (k tomu vid' nižšie). Žalobkyňa preukázala obsah rozhodnutí (boli pripojené k žalobe). Ak napriek splneniu podmienok na prijatie do prvého ročníka prijatá nebola a nemala ako zistiť skutočný dôvod neprijatia (keď tento nebol zrejмый ešte ani po podaní duplík), možno mať dôvodnú pochybnosť, že diskriminovaná bola. Ak žalobkyňa nemala k dispozícii prakticky žiadne informácie o kritériách pre výber žiakov (t.j. kto sa zmestí do maximálneho počtu a kto už nie), keďže tieto neboli v príslušných rozhodnutiach uvedené, a zároveň splnila všetky jej známe kritériá pre prijatie (vek, pobyt, včasné podanie prihlášky), je plne legitímne, ak dospela k názoru, že k jej neprijatiu najpravdepodobnejšie došlo práve pre jej etnický pôvod (na základe mena a priezviska jej otca, ktoré boli uvedené v prihláške, a teda ktoré riaditeľka žalovanej v 1. rade nemohla nevidieť). Keď žalovaní rozporovali ešte aj to, že F. L. je jej otcom, žalobkyňa predložila svoj rodný list. Po oboznámení sa s obsahom žaloby a ostatných písomných vyjadrení strán (po dupliky žalovaných) súd nadobudol dôvodnú pochybnosť, že skutočne mohlo dôjsť k diskriminačnému konaniu voči žalobkyne, a to na základe žalobkyňou preukázaných tvrdení. Preto bolo na žalovaných, ktorí - na rozdiel od žalobkyne - i disponovali všetkými potrebnými informáciami, aby vyvrátili dôvodný predpoklad diskriminačného konania a preukázali, že žalobkyňu nediskriminovali, resp. že ich konanie sledovalo oprávnený záujem, bolo objektívne odôvodnené, primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu (por. Matejka, Friedmannová, Masár, Kovačik, Kubáň: Antidiskriminačný zákon. Komentár. Bratislava: Wolters Kluwer s. r. o., 2017, s. 110 - 112). Uvedené platí nielen vo vzťahu k tvrdenej diskriminácii z dôvodu etnického pôvodu žalobkyne, ale aj vo vzťahu k tvrdenej nepriamej diskriminácii v prístupe k vzdelávaniu v slovenskom jazyku. Medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný v 2. rade s konečnou platnosťou rozhodol o najvyššom počte detí pre 1. ročník šk. roka 2020/2021 po tom, ako mu bol známy počet prihlášok, pričom počet prihlášok prevyšoval maximum stanovené žalovaným v 2. rade. Sporné nebolo ani to, že školy s vyučovacím jazykom maďarským v Š. kapacitné problémy v zásade nemali. Aj v tomto smere preto bolo na žalovaných (ktorí na rozdiel od žalobkyne disponujú všetkými potrebnými informáciami a dôkazmi), aby vysvetlili a preukázali, že sa nedopúšťajú diskriminačného konania (v tomto kontexte najmä žalovaný v 2. rade).

36. K námietke žalovaných, že matka žalobkyne v odvolaní proti rozhodnutiu o neprijatí nepoukazovala na diskrimináciu a že odvolanie nepodpísal / nepodal aj otec žalobkyne, súd uvádza, že uvedené skutočnosti nemajú žiaden vplyv na právo žalobkyne domáhať sa vyslovenia a nápravy diskriminačného konania v civilnom sporovom konaní. Podľa § 9 ods. 2 Antidiskriminačného zákona každý sa môže

domáhať svojich práv na súde, ak sa domnieva, že je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania. Toto právo má žalobkyňa bez ohľadu na to, či bolo podané odvolanie, kto odvolanie podpísal, ako aj aký bol obsah odvolania. Predmetom tohto konania bolo posúdenie rozhodnutí a konania žalovaných.

K TVRDENEJ DISKRIMINÁCII PRE ETNICKÝ PÔVOD ŽALOBKYNE

37. Podľa čl. 42 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky: Každý má právo na vzdelanie. Školská dochádzka je povinná. Jej dĺžku po vekovú hranicu ustanoví zákon.

38. Podľa čl. 42 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky: Občania majú právo na bezplatné vzdelanie v základných školách a stredných školách, podľa schopností občana a možnosti spoločnosti aj na vysokých školách.

39. Podľa § 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase rozhodnutia o neprijatí žalobkyne („Školský zákon“): Výchova a vzdelávanie podľa tohto zákona sú založené na princípoch ... c) rovnoprávnosti prístupu k výchove a vzdelávaniu so zohľadnením výchovno-vzdelávacích potrieb jednotlivca a jeho spoluzodpovednosti za svoje vzdelávanie, d) zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie, ... h) slobodnej voľby vzdelávania s prihliadnutím na očakávania a predpoklady detí a žiakov v súlade s možnosťami výchovno-vzdelávacej sústavy, ...

40. Podľa § 20 ods. 5 Školského zákona: Žiak plní povinnú školskú dochádzku v základnej škole v školskom obvode, v ktorom má trvalý pobyt (ďalej len „spádová škola“), ak zákonný zástupca pre svoje dieťa nevyberie inú základnú školu. Žiak môže plniť povinnú školskú dochádzku v inej ako spádovej škole, ak ho riaditeľ tejto školy prijme na základné vzdelávanie.

41. Podľa § 20 ods. 6 Školského zákona: Riaditeľ spádovej školy je povinný prednostne prijať na plnenie povinnej školskej dochádzky žiakov, ktorí majú miesto trvalého pobytu v školskom obvode spádovej školy, a žiakov umiestnených v školskom zariadení alebo v inom zariadení na základe rozhodnutia súdu, ktorého sídlo sa nachádza v školskom obvode tejto spádovej školy, a to až do výšky maximálneho počtu žiakov v triede príslušného ročníka. Ak je počet žiakov vo veku plnenia povinnej školskej dochádzky, ktorí ju majú plniť v spádovej škole, vyšší, ako sú kapacitné možnosti spádovej školy, postupuje zriaďovateľ podľa osobitného predpisu.

42. Podľa § 144 ods. 1 písm. a) Školského zákona: Dieťa alebo žiak má právo na rovnoprávny prístup ku vzdelávaniu.

43. Podľa § 144 ods. 5 Školského zákona: Zákonný zástupca má právo vybrať pre svoje dieťa školu alebo školské zariadenie, ktoré poskytuje výchovu a vzdelávanie podľa tohto zákona, zodpovedajúce schopnostiam, zdravotnému stavu, záujmom a záľubám dieťaťa, jeho vierovyznaniu, svetonázoru, národnosti a etnickej príslušnosti; právo na slobodnú voľbu školy alebo školského zariadenia možno uplatňovať v súlade s možnosťami výchovno-vzdelávacej sústavy.

44. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení platnom v čase rozhodnutia o neprijatí žalobkyne („Antidiskriminačný zákon“): Dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.

45. Podľa § 2a ods. 11 písm. b) Antidiskriminačného zákona: Za diskrimináciu z dôvodu rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu sa považuje aj diskriminácia z dôvodu vzťahu k osobe určitého rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu.

46. Podľa § 3 ods. 1 Antidiskriminačného zákona: Každý je povinný dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v oblasti pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahov, sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, poskytovania tovarov a služieb a vo vzdelávaní.

47. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že žalovaní boli povinní konať pri rozhodovaní o prijatí žalobkyne do 1. ročníka k žalovanej v 1. rade nediskriminačne. Žalobkyňa tvrdila, že bola diskriminovaná pre etnický pôvod, konkrétne pre jej vzťah k otcovi, ktorý je tureckého pôvodu, o čom žalovaná v 1. rade mala vedomosť z podanej prihlášky, kde bolo uvedené aj meno jej otca (F. L.). Ako už bolo uvedené (odsek 35 tohto rozsudku), v rozhodnutiach žalovaných bolo uvedené iba to, že nebola prijatá pre prekročenie stanovenej maximálnej kapacity, avšak už v nich nebolo uvedené, na základe akého kritéria bola práve žalobkyňa vybraná ako dieťa, ktoré sa nezmestí do kapacít, a iné deti boli vybrané ako tie, ktoré sa do stanovených kapacít zmestia. Ak žalobkyňa nemala k dispozícii prakticky žiadne informácie o kritériách pre výber žiakov a zároveň splnila všetky jej známe kritériá pre prijatie (vek, pobyt, včasné podanie prihlášky), je plne legitímne, ak dospela k názoru, že k jej neprijatiu najpravdepodobnejšie došlo práve pre jej etnický pôvod. To platí zvlášť vtedy, ak prihlášku podala prakticky hneď v druhý deň lehoty na podávanie prihlášok, pričom ak sú stanovené maximálne kapacity, potom ako logické kritérium pre selekciu uchádzačov sa javí práve termín podania prihlášky (t.j. ak zákonné kritériá pre prijatie spĺňa viac detí ako je stanovená maximálna kapacita, potom by bolo možné očakávať, že vybrané deti budú tie, ktoré podali prihlášku skôr - k tomu ale vid' bližšie odsek 49 tohto rozsudku). Súd preto v tejto otázke vykonal dokazovanie, pričom bolo na žalovaných, aby vysvetlili a preukázali, že nedošlo k diskriminácii žalobkyne pre jej pôvod, resp. pôvod jej otca.

48. Námietku žalovaných, že z mena F. L. nie je možné odvodiť jeho etnický pôvod, že riaditeľka žalovanej v 1. rade otca žalobkyne nikdy nevidela a teda nemohla mať vedomosť o jeho etnickom pôvode, súd považoval za nedôvodnú. Je všeobecne známe, že meno F. je arabské, resp. moslimské meno. Už z tohto mena teda možno získať predpoklad vzťahu žalobkyne k arabskému / moslimskému etniku (a to bez potreby špecifikácie konkrétneho etnika či národnosti). Toto meno a priezvisko bolo uvedené v prihláške žalobkyne, a teda riaditeľka žalovanej v 1. rade vedela, že otcom žalobkyne nie je etnický Slovak, ale že ide o osobu s arabskými / moslimskými koreňmi.

49. Tunajší súd však po vykonaní dokazovania dospel k jednoznačnému záveru, že etnický pôvod žalobkyne, resp. jej otca, do rozhodovacieho procesu vôbec nevstupoval. Vyplýva to z výpovede F. F. V., bývalej riaditeľky žalovanej v 1. rade, ktorá o neprijatí žalobkyne rozhodla (vid' zápisnica z pojednávania z 24. 11. 2023, č.l. 336). F. V. uviedla, že kritérium času podania prihlášky pri rozhodovaní neaplikovala. Aplikovala kritérium dátumu prihlásenia dieťaťa na trvalý pobyt do Š., a to práve z dôvodu, aby deti, ktoré sa na trvalý pobyt prihlásia iba krátko pred podaním prihlášky, neboli uprednostnené pred deťmi, ktoré v Š. reálne bývajú a žijú. Posudzovanie správnosti takého kritéria, napr. aj v súvislosti s tým, že riaditeľka akceptovala aj prihlášky podané po stanovenej lehote na podanie prihlášok (kde by podľa názoru tunajšieho súdu malo byť automatické, že tieto prihlášky sa dostanú „na koniec poradovníka“) však nie je predmetom tohto konania. Predmetom konania bolo zistiť, či rozhodnutie o neprijatí žalobkyne do 1. ročníka k žalovanej v 1. rade bolo akokoľvek ovplyvnené etnickým pôvodom jej otca. Výpoveď F. V. o kritériu pre výber detí súd posudzoval aj v súvislosti s jej tvrdením, že žalovaná v 1. rade zaviedla inklúziu, prijíma deti s autizmom a downovým syndrómom, má 100 integrovaných žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami, pričom žiakmi sú tiež deti z Č., K., V., J., či R.. Zároveň F. V. uviedla, že podľa jej vedomosti neboli voči žalovanej v 1. rade podané iné antidiskriminačné žaloby, ani žaloby pre nezákonný postup školy. Tieto tvrdenia žalobkyňa nijako nevyvrátila a preto z nich súd ďalej vychádzal. Nejestvuje žiaden dôvod domnievať sa, že by škola práve v prípade žalobkyne, ktorú F. V. nepoznala a nepoznala ani jej rodičov a nikdy sa osobne nestretli (uvedené vyplynulo nielen z výpovede F. V., ale aj z výpovedí rodičov žalobkyne), rozhodla o neprijatí žalobkyne pre etnický pôvod jej otca. Súd preto nemal ani žiaden dôvod pochybovať o pravdivosti výpovede F. V. v tejto otázke.

50. K obsahovej argumentácii žalovaných (najmä žalovaného v 2. rade), že matka žalobkyne účelovo menila trvalý pobyt žalobkyne, súd poukazuje na vyššie citované ustanovenia Školského zákona, z ktorých jednoznačne vyplýva, že rodič má právo vybrať dieťaťu školu, čo implikuje tiež právo rodiča vykonať kroky nevyhnutné na splnenie predpokladov prijatia do takej školy, pričom toto právo nie je limitované tým, že školu musí vybrať najneskôr rok či 5 rokov pred nástupom, a pod. Rovnako to platí o zmene bydliska žalobkyne krátko po prevzatí rozhodnutia žalovaného v 2. rade. Predsa ak škola dieťa neprijala a žalovaný v 2. rade toto rozhodnutie potvrdil koncom júla, pričom žiaden zo žalovaných

neposkytol matke žalobkyne informácie, ako má ďalej postupovať, je celkom prirodzené, keď sa rodič snaží konať rýchlo (keď dieťa má nastúpiť do školy v septembri) a snaží sa nejako vyriešiť situáciu a splniť podmienky pre nástup svojho dieťaťa do inej školy (hoci aj vrátane zmeny trvalého pobytu). Žalovaní zjavne opomenuli, že okrem práva rodiča vybrať dieťaťu školu (napr. aj školu v Š., ak sa domnievajú, že je lepšia, ako je škola v E.), Slovenskú republiku charakterizuje aj sloboda pohybu a pobytu, ako aj sloboda konať to, čo zákon nezakazuje (čl. 2 ods. 3 Ústavy SR).

51. Otázku povinnosti zabezpečiť žalobkyňi náhradnú školu nebolo potrebné v konaní riešiť, keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo, že etnický pôvod otca žalobkyne nehral v procese žiadnu úlohu, a teda ak by aj žalovaný v 2. rade (ako zriaďovateľ, por. § 20 ods. 6 Školského zákona) túto povinnosť porušil, nešlo by o diskrimináciu pre etnický pôvod, ako to tvrdila v žalobe žalobkyňa.

K TVRDENEJ diskriminácii pre vyučovací jazyk ŽALOBKYNE

52. Podľa čl. 34 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky: Výkon práv občanov patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám zaručených v tejto ústave nesmie viesť k ohrozeniu zvrchovanosti a územnej celistvosti Slovenskej republiky a k diskriminácii jej ostatného obyvateľstva.

53. Podľa § 2a ods. 3 Antidiskriminačného zákona: Nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú alebo by mohli znevýhodňovať osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je, ak takéto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.

54. Podľa § 144 ods. 1 písm. d) Školského zákona: Dieťa alebo žiak má právo na vzdelanie v štátnom jazyku a materinskom jazyku v rozsahu ustanovenom týmto zákonom.

55. Podľa § 20 ods. 6 Školského zákona: Riaditeľ spádovej školy je povinný prednostne prijať na plnenie povinnej školskej dochádzky žiakov, ktorí majú miesto trvalého pobytu v školskom obvode spádovej školy, a žiakov umiestnených v školskom zariadení alebo v inom zariadení na základe rozhodnutia súdu, ktorého sídlo sa nachádza v školskom obvode tejto spádovej školy, a to až do výšky maximálneho počtu žiakov v triede príslušného ročníka. Ak je počet žiakov vo veku plnenia povinnej školskej dochádzky, ktorí ju majú plniť v spádovej škole, vyšší, ako sú kapacitné možnosti spádovej školy, postupuje zriaďovateľ podľa osobitného predpisu.

56. Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase rozhodnutia o neprijatí žalobkyne („Zákon o štátnej správe v školstve“): Obec určí svojim všeobecne záväzným nariadením školský obvod základnej školy zriadenej obcou. Školský obvod základnej školy tvorí územie obce alebo jej časť. Ak je obec zriaďovateľom viacerých základných škôl, obec svojim všeobecne záväzným nariadením určí školské obvody pre jednotlivé základné školy. Obec pri určení školského obvodu základnej školy zohľadní najmä a) kapacitu školských budov vo vlastníctve obce alebo v jej prenájme, v ktorých sa uskutočňuje vzdelávanie, a kapacitu iných budov vo vlastníctve obce alebo v jej prenájme, ktoré sú svojim funkčným usporiadaním vhodné na vzdelávanie, b) dostupnosť a možnosti dopravnej obslužnosti územia obce, pre ktoré obec má určiť školský obvod, c) primeranú vzdialenosť dochádzky žiaka do školy, ktorá neohrozí plnenie povinnej školskej dochádzky žiakov, d) záujem obyvateľov obce s trvalým bydliskom v obci o vzdelávanie v štátnom jazyku a v jazyku národnostných menšín na území obce.

57. Žalobkyňa v podstate stotožnila stav, keď kapacita žalovanej v 1. rade nepostačovala na prijatie všetkých spádových detí do 1. ročníka v danom školskom roku, s nepriamou diskrimináciou detí s vyučovacím jazykom slovenským, a to z dôvodu, že pri dvoch maďarských školách v zriaďovateľskej pôsobnosti žalovaného v 2. rade kapacitné problémy v danom roku neboli (keď tieto školy dokázali prijať nielen všetky spádové, ale aj niektoré nespádové deti), pričom ak žalovaný v 2. rade hospodáril s prebytkom, nič mu nebránilo v tom, aby rozšírili kapacitné možnosti žalovanej v 1. rade. Ak tak neurobil, postupoval tak vo vzťahu k žalobkyňi, resp. deťom s vyučovacím jazykom slovenským, diskriminačne v porovnaní s deťmi s vyučovacím jazykom maďarským, ktoré sa nepotýkajú s problémom nedostatočných

kapacít. Podľa názoru tunajšieho súdu takéto stotožnenie len samé o sebe, bez spojenia s inými súvislosťami, nie je možné, keďže aj samotný Školský zákon (napr. § 20 ods. 6) predpokladá, že môže nastať situácia, keď kapacitné možnosti školy nepostačujú na prijatie všetkých spádových detí.

58. Súd preto okrem dokazovania listinnými dôkazmi vykonal dokazovanie výsluchom zástupcu primátora žalovaného v 2. rade X.. U. V., ktorý zastrešoval tiež oblasť školstva a komunikoval i s matkou žalobkyne (viď. zápisnica z pojednávania z 27. 02. 2024, č.l. 370). Z jeho výsluchu vyplynulo, že žalovaný v 2. rade sa problematikou kapacity žalovanej v 1. rade zaoberal priebežne od roku 2014 - 2015, pričom bol vykonaný demografický prieskum, podľa ktorého sa mesto Š. nerozrastá tak, ako okolité obce, ale počet obyvateľov stagnuje a zostáva cca 13 500 obyvateľov. Mestské zastupiteľstvo v roku 2015 rozhodlo o zmene spádovej oblasti žalovanej v 1. rade tak, že spádovú oblasť zúžilo na mesto Š. a dve obce - B. Z. H. a J.. Iné okolité obce už neboli súčasťou spádovej oblasti. V roku 2016 alebo 2017 bola spádová oblasť opätovne zúžená, a to na mesto Š. a jeho mestské časti (bez obcí).

59. Tieto informácie žalobkyňa relevantne nespochybnila, a preto súd nemal dôvod pochybovať o vierohodnosti výpovede X.. V. v tejto otázke. Z uvedenej výpovede súd uzavrel, že žalovaný v 2. rade neignoroval otázku kapacít žalovanej v 1. rade, ale ju riešil, keď jednak zužoval spádovú oblasť pre žalovanú v 1. rade a tiež nechal spracovať demografickú analýzu, na základe ktorej potom hodnotil potrebu opatrení pre riadne fungovanie školstva v Š.. Ak žalobkyňa tvrdí nepriamu systémovú diskrimináciu, potom, podľa názoru tunajšieho súdu, by sa táto mala aj systémovo prejavovať. Žalobkyňa je však jediná, kto voči žalovanej v 1. rade či žalovanému v 2. rade podal žalobu ako je táto (tvrdiac systémovú diskrimináciu slovenských detí), pričom do tejto žaloby nezahrnula iné dotknuté osoby (či už v postavení žalobcu alebo svedka). Tvrdila, že deti, ktoré požiadali o odklad, tak boli nútené urobiť. Je však všeobecne známe, že žiadosť o odklad je celkom bežná (napr. pri deťoch narodených v letných mesiacoch), pričom podanie tejto žiadosti závisí na rozhodnutí rodičov a nie školy. Žalobkyňa toto svoje tvrdenie (o nútených odkladoch) nijako nepreukázala a súd ho preto považoval za zjavne tendenčné. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že hoci konštatoval prenesenie dôkazného bremena, neznamená to, že by bola žalobkyňa v celom rozsahu zbavená povinnosti preukázať akékoľvek svoje tvrdenia, a naopak že by boli žalovaní povinní dokazovať nepravdivosť každého jedného tvrdenia žalobkyne. Žalovaní preukázali, že kapacitu žalovanej v 1. rade žalovaný v 2. rade neignoroval, ale ju priebežne riešil, pričom na základe demografickej analýzy dospel k záveru, že po zúžení spádovej oblasti sú kapacity postačujúce. Žalobkyňa argumentovala počtom škôl (najskôr v rámci Š. a neskôr už v rámci okresu L. Q.). K tomu súd uvádza, že pre predmetnú vec sú podstatné iba školy v zriaďovateľskej pôsobnosti žalovaného v 2. rade, pričom nemožno vychádzať iba z počtu škôl, bez súčasného zohľadnenia ich kapacít. Žalovaná v 1. rade má max. kapacitu 1 140 žiakov, (ii) ZŠ F. A. má max. kapacitu 550 žiakov a ZŠ Š. - F. max. kapacitu 85 žiakov. Teda slovenská škola má kapacitu takmer dvojnásobnú oproti obom maďarským školám dokopy, hoci podľa štatistických údajov uvádzaných žalovaným v 2. rade (žalobkyňou relevantne nespochybnených) v Š. prevažuje maďarské obyvateľstvo.

60. Ako už bolo uvedené, Školský zákon predpokladá, že môže nastať situácia, keď je prihlásených viac spádových detí, než je kapacita školy, a určuje postup pre túto situáciu. Ak však matka žalobkyne krátko po prevzatí rozhodnutia o zamietnutí jej odvolania zmenila trvalý pobyt žalobkyne do A. (čím sama stanovila svoj ďalší postup pokiaľ ide o umiestnenie žalobkyne do základnej školy), žalobkyňa prestala byť vo vzťahu k žalovanej v 1. rade, v zriaďovateľskej pôsobnosti žalovaného v 2. rade, spádovým dieťaťom. Ako vyplynulo z výsluchov matky žalobkyne a F.. V., matka už nekontaktovala riaditeľku žalovanej v 1. rade ohľadom ďalších možností, vrátane prípadného prestupu. V odvolaní rovno uviedla, že v prípade nevyhovenia sa obráti na súd, čo aj urobila (správna žaloba). Celú túto situáciu podľa názoru tunajšieho súdu nemožno hodnotiť ako systémovú diskrimináciu slovenských detí žalovaným v 2. rade.

61. Aby súd mohol vysloviť tak závažný záver, ako je konštatovanie systémovej diskriminácie časti svojich obyvateľov samosprávou, v konaní musí byť spoľahlivo zistené, že k takej diskriminácii skutočne dochádza. Taký záver však nemožno prijať na základe názorov vyjadrených v miestnom periodiku či na základe volebného programu politických strán, a to ani v spojení s informáciou o počte škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti žalovaného v 2. rade či o prebytkovom hospodárení žalovaného v 2. rade, ak tieto postrádali relevantnejší kontext a spojitosti. Žalobkyňa neargumentovala v konaní „podobným osudom“ iných detí, resp. neargumentovala tak, aby to bolo uchopiteľné v tomto konaní a aby bolo možné vykonať k tomu potrebné dokazovanie (uviedla len, že deti boli nútené podať odklad, bez uvedenia čohokoľvek ďalšieho, bez predloženia akéhokoľvek dôkazu). Nepredložila žiadnu hlbšiu

analýzu situácie, ktorá by jednak ucelenejšie posudzovala dlhšie časové obdobie a tiež relevantné množstvo prípadov detí, ktoré by mali byť dotknuté na svojom práve prístupu k vzdelávaniu v slovenskom jazyku. Ak žalobkyňa tvrdila žalobou systémovú diskrimináciu slovenských detí, bola aj povinná vytvoriť v rámci prostriedkov procesného útoku dostatočný argumentačný základ pre prijatie takého záveru súdom. Tento základ však žalobkyňa nevytvorila. Na žalobkyňou predstreté tvrdenia žalovaní reagovali, súd vykonal dokazovanie v rozsahu dôkazných návrhov a dospel k záveru, že problém žalobkyne je individuálnym problémom, ku ktorému prispelo viacero faktorov (k tomu vid' odsek 62 nižšie), avšak v konaní súd - na podklade uplatnených prostriedkov procesného útoku, procesnej obrany a vykonaného dokazovania - nezistil, že by žalovaný v 2. rade nepriamo systémovo diskriminoval deti s vyučovacím jazykom slovenským v prístupe k vzdelávaniu.

62. Vzhľadom na všetko vyššie uvedené nebolo možné rozhodnúť o žalobe inak, než ju zamietnuť, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozsudku. Žiada sa však dodať, že vzniknutá situácia je názorným príkladom fungovania dnešnej spoločnosti, ktorú charakterizuje neohľadupnosť a nezáujem o druhého a jeho potreby. Matka žalobkyne sa evidentne snažila vybrať pre žalobkyňu školu, ktorá bola podľa jej názoru pre žalobkyňu najlepšia. Za tým účelom pripravovala presťahovanie sa do Š.T., aby žalobkyňa mala školu „cez cestu“ (pozn. vyplýva to z výsluchu matky žalobkyne). Ak sa základná škola rozhodne neprijať spádové dieťa, potom jej nič nebráni v tom, aby spolu s rozhodnutím o neprijatí dieťaťa napr. zaslala rodičovi aj stručnú informáciu o tom, ako môže rodič ďalej postupovať (napr. kto a kedy s ňou bude riešiť náhradnú školu, že je tu možnosť prestupu a pod.). Dá sa pochopiť argument matky žalobkyne, že ak žalobkyňa nebola prijatá pre kapacitné dôvody, že potom nie je logický ani predpoklad prijatia detí ešte aj z iných škôl v rámci prestupu po začatí školského roka, resp. že je možné „kapacity nafúknuť“. Ide o legitímny pohľad rodiča dieťaťa, ktorý nepozná pomery v školstve, nevie ako sa stanovujú maximálne kapacity a má množstvo iných svojich starostí. Poskytnutie uvedených informácií nie je predmetom zákonom stanovenej povinnosti školy. Ide však o prejav nielen profesionality, ale najmä ľudskosti a ohľaduplnosti k iným, čo sú hodnoty, ku ktorým by základná škola mala viesť všetkých svojich žiakov. Škola však žiadne takéto informácie matke žalobkyne neposkytla a neposkytol jej ich ani žalovaný v 2. rade, pričom v oboch prípadoch ide o subjekty najkompetentnejšie na poskytnutie takých informácií. Namiesto toho opakovane matke žalobkyne oznamovali, že pre žalobkyňu jednoducho nie je miesto. Hoci bola spádovým dieťaťom so zákonnou povinnosťou školskej dochádzky! Viac žalobkyňa nikoho z kompetentných nezaujímal. Namiesto toho žalovaní v súdnom konaní prostredníctvom svojich právnych zástupcov sponchybovali morálny kredit rodičov žalobkyne, vôbec nehľadiac na právo rodiča vybrať dieťaťu školu, či slobodu pohybu a pobytu. Takýto prístup je podľa názoru tunajšieho súdu neakceptovateľný a zavrhnutiahodný. Ak rodič má právo vybrať dieťaťu školu, potom má aj právo vykonať kroky potrebné na to, aby splnil stanovené kritériá pre prijatie svojho dieťaťa do takej školy. Ak tieto kroky rodič urobí, a to bez ohľadu na to, v akom čase, potom koná v súlade so zákonom a uplatňuje právo na výber školy v širšom zmysle.

63. Ak súd v rozsudku neuviedol niektoré tvrdenia účastníkov alebo sa tvrdeniami účastníkov v rozsudku výslovne nezaoberal, potom je to z dôvodu, že tieto tvrdenia nepovažoval za podstatné z hľadiska rozhodnutia v prejednávanej veci. Ak sa súd v tomto rozsudku osobitne nevysporiadal s niektorým z predložených či navrhnutých dôkazov, potom ho súd nevykonal, pretože ho nepovažoval za potrebné vykonať, a to z dôvodu, že vykonanie takého dôkazu by nevedlo k odlišnému rozhodnutiu vo veci a jeho vykonanie súd vyhodnotil ako rozporné so zásadou hospodárnosti a rýchlosti súdneho konania. Súd nevyočul navrhovaného svedka A., ani F. G., keďže pre toto konanie bolo s poukazom na právo rodiča vybrať dieťaťu školu celkom bez významu, aká je spádová škola pre B. Z. H. a či o tom matka žalobkyne vedela. Rovnako je bez významu, či žalobkyňa v byte svedka A. reálne bývala v čase podania prihlášky, keďže kritériom bol registrovaný trvalý pobyt (žalovaná v 1. rade nezisťovala pri žiadnom dieťati, či na adrese registrovaného trvalého pobytu aj skutočne býva!), pričom súd nemal žiadnu pochybnosť, že po prijatí žalobkyne k žalovanej v 1. rade by sa s matkou na danú adresu nasťahovali. Nebolo potrebné vypočúvať ani svedka F., keďže súd dospel k jasnému záveru, že etnický pôvod žalobkyne, resp. jej otca, nevstupoval do rozhodovania o neprijatí žalobkyne k žalovanej v 1. rade. Nevypočul ani maloletú žalobkyňu, keďže tá nemohla mať relevantné poznatky o prijímacom procese k žalovanej v 1. rade a v konaní nebolo potrebné ustáľovať ujmu žalobkyne, keď súd z vykonaného dokazovania uzavrel, že nedošlo k diskriminácii zo žalobkyňou tvrdených dôvodov. Nebolo potrebné ani zabezpečovať prihlášky ostatných detí v šk. roku 2020/2021 (ktoré súd najskôr žiadal), keďže z dokazovania vyplynulo, že čas podania prihlášky nevstupoval do rozhodovacieho procesu riaditeľky žalovanej v 1. rade, ale kritérium bol dátum registrácie na trvalý pobyt v Š.. Súd nevykonal ani dokazovanie nahrávkami z pojednávani v

správnom súdnictve (k spisu pripojený CD nosič), keďže závery správneho súdu (v čase tohto rozsudku pritom neprávoplatné), neboli pre toto konanie podstatné, ako bolo zdôvodnené vyššie.

K trovám konania

64. O trovách súd rozhodol postupom podľa § 262 ods. 1 a § 257 Civilného sporového poriadku. Pri rozhodovaní o trovách konania súd vychádzal z toho, že hoci žalovaní boli v konaní úspešní, keď súd žalobu zamietol, a teda by im inak patril nárok na náhradu trov konania, sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré priznanie náhrady trov konania vylučujú. Súd je presvedčený, že žalobkyňa podala žalobu dôvodne. Ak ako spádové dieťa nebola prijatá do spádovej školy iba s prostým poukazom na naplnenie kapacít, hoci prihlášku podala hneď druhý deň lehoty a splnila všetky stanovené požiadavky, pričom nemala žiadnu inú informáciu, len to, že pre ňu „nie je miesto“ (keď pre iné deti miesto bolo), mohla legitímne usudzovať na to, že bola neprijatá práve pre etnický pôvod jej otca. Kritérium pre výber detí nebolo zrejme ešte ani z duplík žalovaných a súd ho dokázal ustáliť až na treťom pojednávaní z výsluchu F. V.. Súd je presvedčený, že ak by žalovaní od počiatku konali konštruktívne, vysvetlili žalobkyni, resp. jej matke, spôsob výberu detí a poskytli jej informácie, ako má ďalej postupovať a aké sú jej možnosti (namiesto opakovania, že boli naplnené kapacity), k podaniu žaloby by s najväčšou pravdepodobnosťou nebolo došlo a situácia mohla byť vyriešená k spokojnosti žalobkyne. Podľa názoru tunajšieho súdu žalovaní zapríčinili podanie žaloby a hoci v konaní uniesli dôkazné bremeno, že diskriminácie z dôvodov tvrdných žalobkyňou sa nedopustili, nič to nemení na závere, že primárnym dôvodom podania žaloby bolo netransparentné konanie žalovaných a ignorovanie situácie žalobkyne. Súd preto považoval za spravodlivé, aby si každá strana znášala trovy konania sama. Preto rozhodol tak, že žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal, ako je uvedené vo výroku II. tohto rozsudku.

65. Návrhu žalobkyne na pojednávaní dňa 08. 09. 2023, aby súd priznal žalobkyni náhradu trov konania spojených s daným pojednávaním z dôvodu potreby odročiť pojednávanie pre neprítomnosť F. V., ktorej prítomnosť mala zabezpečiť žalovaná v 1. rade (č.l. 312), súd nevyhovel, keďže pojednávanie nebolo neúčelné, ale na ňom súd vypočul matku žalobkyne, pričom pojednávanie trvalo 2 hodiny, a teda k výsluchu F. V. by z časových dôvodov na tomto pojednávaní ani nedošlo. Zároveň bolo zrejme, že vzhľadom na stav dokazovania bude potrebné vykonať ešte niekoľko pojednávaní. Nemožno preto trovy spojené s daným pojednávaním hodnotiť ako zbytočné či nedôvodné, resp. že by išlo o márne vynaložené trovy pre dôvody na strane žalovanej v 1. rade.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Odvolanie možno podať na Okresný súd Dunajská Streda do 15 dní od doručenia tohto rozsudku (§ 362 CSP). Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd, ak CSP neustanovuje inak (§ 367 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Intervenient môže odvolanie podať za podmienok uvedených v § 360 CSP.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len za podmienok uvedených v § 366 CSP. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Ak povinná strana dobrovoľne nesplní povinnosť uloženú vykonateľným rozsudkom, môže sa druhá strana domáhať jej splnenia v exekúcii.